

Wateradvies voor het uitbreidingsplan VOF de Jong Tjerkgaast

Datum 04-02-2013

Inleiding

In dit advies staan de maatregelen die Wetterskip Fryslân adviseert om wateroverlast te voorkomen en het water in de sloten schoon te houden. Uw gemeente stemt in met dit advies. Het is een standaard advies dat voor alle kleine plannen wordt gegeven. Hierdoor kan het voorkomen dat niet alle punten gelden voor uw plan.

Waterbeleid

In het Waterhuishoudingsplan (WHP) van de provincie Fryslân en het Waterbeheerplan (WBP) van Wetterskip Fryslân staat vermeld hoe de provincie en het waterschap vorm willen geven aan het waterbeheer in de periode 2010-2015. In het WHP staan doelen die de provincie Fryslân in de planperiode wil bereiken. Het plan geeft kaders voor het waterbeheer, dat door het waterschap, gemeenten en andere partijen wordt uitgevoerd. In het WBP staan de maatregelen die Wetterskip Fryslân van 2010-2015 neemt om het watersysteem op orde te houden en te verbeteren.

Waterveiligheid, voldoende water en schoon water. Deze drie thema's vormen de basis voor het waterbeheer in Fryslân. De provincie Fryslân en Wetterskip Fryslân werken hier samen aan.

Beide plannen zijn beschikbaar via www.fryslanleeftmetwater.nl

Toename verhard oppervlak

Wetterskip Fryslân hanteert het uitgangspunt dat een toename van verhard oppervlak¹ van meer dan 200m² gecompenseerd moet worden door waterberging aan te leggen. U geeft aan dat het verhard oppervlak toeneemt met 5000m². Voor voorliggend plan dient dan ook 10% (500m²) open water ter compensatie te worden gerealiseerd. Wij adviseren u om bestaande watergangen langs het plangebied te verbreden.

Waar de mogelijkheid zich voordoet ziet Wetterskip Fryslân graag dat de nieuwe verharding zoveel mogelijk wordt afgekoppeld of wordt uitgevoerd met een waterbergende verharding (een bestrating die hemelwater bergt, zuivert en vertraagt afvoert).

Grondwateronttrekking

Bij de aanleg van gebouwen of infrastructuur dient vaak het grondwater verlaagd te worden om het werk droog uit te kunnen voeren. Voor het onttrekken van grondwater is een vergunning of melding nodig. Ook het lozen van onttrokken grondwater is meldingsplichtig. Om te weten of u met een melding kunt volstaan of een vergunning nodig hebt, kunt u contact opnemen met Cluster Vergunningverlening van Wetterskip Fryslân. Meer informatie over de watervergunning en de meldingsplicht vindt u onder *Waterwet* in deze brief.

Drooglegging² en waterpeilen

Bij het realiseren van bebouwing en het aanleggen van de verharding moet rekening worden gehouden met voldoende drooglegging om bijvoorbeeld opdrijven van verharding te voorkomen. We adviseren voor bebouwing met kruipruimte een drooglegging van 1,10m en voor bebouwing zonder kruipruimte een drooglegging van 0,70m gerekend vanaf de te realiseren bovenkant vloer. Ook voor verharding adviseren wij een drooglegging van 0,70m.

Het plangebied ligt in een peilgebied met een vast peil van -1,40m NAP. Ten noorden en het oosten van het plangebied ligt een hoofdwatgang met een peil van -1,00m. NAP. De geschatte gemiddelde maaiveldhoogte ligt tussen de NAP -0,50m en de NAP -0,70m. Er dient in het plan rekening te worden gehouden met de droogleggingsnorm.

¹ Verhard oppervlak: Alle oppervlakten zoals daken, trottoirs en wegen worden gerekend onder de noemer verhard oppervlak.

² De drooglegging is de afstand tussen waterpeil in de sloot en het maaiveld. Voor woningen wordt voor het maaiveld de bovenkant van de vloer genomen.

Afvalwater- en regenwatersysteem

Om het aantal overstortingen van rioolwater en de belasting van rioolwaterzuiveringen te beperken, is een belangrijk uitgangspunt om regenwater en rioolwater zoveel mogelijk gescheiden af te voeren.

Waterkwaliteit

Om een goede kwaliteit van water te realiseren moet voorkomen worden dat milieubelastende stoffen in het oppervlaktewater terecht komen. De bouwwijze en onderhoudstechniek moeten emissievrij zijn. Tevens dient gebouwd te worden met milieuvriendelijk en duurzaam materiaal.

Er dient te worden voorkomen dat mest, voederresten en perssappen in het oppervlaktewater terecht komen. Hierbij moet voldaan worden aan het besluit Open teelt en Veehouderij. Voor meer informatie of verder advies hierover kunt u contact opnemen met Cluster Vergunningverlening van Wetterskip Fryslân, bereikbaar via telefoonnummer 058-292 2222.

Hoofdwatergang

Ten noorden en ten oosten van het plangebied ligt een hoofdwatergang van Wetterskip Fryslân. De hoofdwatergangen hebben een belangrijke aan-, af- en doorvoer functie. Voor het onderhoud van deze watergangen is aan beide zijden een obstakelvrije zone van 5 meter vanaf de oever noodzakelijk. In dit gebied mag niet worden gebouwd.

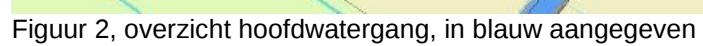
Waterwet

Voor alle ingrepen in de waterhuishouding moet tijdig een vergunning worden aangevraagd of een melding worden ingediend in het kader van de Waterwet. Onder ingrepen in het watersysteem worden ook het onttrekken van grondwater en het lozen daarvan op het oppervlaktewater verstaan. Ook het realiseren van het open water ter compensatie van de toename van het verhard oppervlak is een ingreep in het watersysteem. Op onze website www.wetterskipfryslan.nl/waterwet treft u meer informatie aan over de Waterwet en u kunt daar onder andere ook meldingsformulieren en het aanvraagformulier voor een watervergunning downloaden.

Procesafspraken

Wij gaan er van uit dat de in deze watertoets vermelde adviezen worden opgevolgd en meegenomen in de verdere planvorming. Wanneer de vermelde adviezen worden opgevolgd zien wij met betrekking tot het voorliggende plan geen waterhuishoudkundige bezwaren. Hierbij geven wij dan ook een positief wateradvies. De watertoetsprocedure is hiermee wat ons betreft afgerond.

De in deze brief genoemde afdelingen zijn telefonisch bereikbaar via het algemene telefoonnummer van Wetterskip Fryslân: 058-292 22 22.

**VORMVRIJE MER-BEOORDELING
VESTIGING MELKRUNDVEEHOUDERIJBEDRIJF VOF DE JONG
HOEK DE BOLTEN / DE STIKELS TE TJERKGAAST**

1. Algemeen

Bedrijf: VOF De Jong
Contactpersoon: Dhr. J. de Jong
Postadres: Gaestdyk 17
Postcode en plaats: 8522 MV TJERKGAAST
Adres inrichting: Hoek De Bolten/De Stikels ong. Tjerkgaast

2. Kenmerken van het project

VOF De Jong exploiteert op dit moment een gemengd agrarisch bedrijf op het perceel Gaestdyk 17 te Tjerkgaast. De huiskavel is slechts 3 hectare groot en wordt ingesloten door de Gaestdyk en het Prinses Margrietkanaal.

Het gemengd agrarisch bedrijf bestaat uit een melkveehouderij en een paardenfokkerij. De melkveehouderij met 90 stuks melkvee en 70 stuks jongvee wordt gerund door de heer J. de Jong. Het jongvee is vanwege ruimtegebrek op een andere locatie gehuisvest.

De meeste gronden van het bedrijf liggen op een afstand van ca. 2km.

Daarnaast betreft het een pachtboerderij. Door het bedrijf te verplaatsen naar de een perceel op de hoek van De Bolten en De Stikels nabij het Slotermeer kunnen veel knelpunten worden opgelost. Op de nieuwe locatie zal een nieuw bouwperceel worden opgericht van 1,5hectare, met op het perceel een ligboxenstal, een bedrijfswoning, een wagenberging gecombineerd met een jongveeststal en drie sleufsilo's. Het nieuwe bedrijf heeft een omvang van 140 melkkoeien en 100 stuks jongvee en valt onder het Activiteitenbesluit.

MER-plicht

In de bijlage van het Besluit wordt in onderdeel D categorie 14, omschreven: De oprichting, wijziging of uitbreiding van een installatie voor het fokken, mesten of houden van dieren en de activiteit betrekking heeft op een inrichting met een capaciteit:

Lid 7° 200 stuks melk-, kalf- of zoogkoeien ouder dan 2 jaar (Rav cat. A.1 en A.2),

Lid 8° 340 stuks vrouwelijk jongvee tot 2 jaar (Rav cat. A 3),

Op grond van de voorgenomen plannen van de heer De Jong, het houden van 140 melkkoeien en 100 stuks jongvee, is er geen MER-plicht.

Het ecologisch onderzoek geeft aan dat er geen negatieve invloed van het bedrijf te verwachten zijn op de ecologische waarden van de omliggende gebieden. Het nieuw op te richten agrarisch perceel heeft een oppervlakte van 1,5ha en biedt daarmee ruimte voor toekomstige uitbreidingen van het bedrijf. Om zeker te zijn dat er geen overspannen situatie (een hogere achtergronddepositie dan de kritische depositiewaarde van de habitattypen in het gebied) ontstaat, waarbij wel sprake is van negatieve effecten wordt een vormvrije mer-beoordeling opgesteld. Hierin wordt omschreven wat de kenmerken, locatie en de potentiële effecten zijn van deze inrichting.

Beschrijving van de activiteit

Inrichting: VOF de Jong, valt onder het Activiteitenbesluit. Op het nieuwe perceel de Bolten/De Stikels zal een veestapel worden gehouden van maximaal 140 melkkoeien en 100 stuks jongvee. Het melkvee en jongvee wordt gehouden in de nieuw aangelegde huisvesting. De melkkoeien worden gemolken doormiddel van melkrobots. De ligboxenstal zal in 2013 worden opgericht en is voorzien van een emissiearme vloer (bijv. W5-vloer van HCl-beton). De jongveestalling zal worden gecombineerd met een wagenberging in de vorm van een openfrontstal. Daarnaast komen er een drietal sleufsilo's.

Beschrijving van de plaats van de activiteit

Het te bebouwen perceel ligt op de hoek De Bolten/De Stikels ong. te Tjerkgaast tussen het prinses Margrietkanaal en het Slotermeer. Het betreft een perceel grasland. De bodem bestaat uit knipklei op veen met daaronder zand. Door het beoogde bouwperceel loopt een sloot die omgelegd wordt.

De beoogde locatie ligt in het veenweidegebied binnen het merengebied. De kenmerken van het veeweidegebied zijn:

- Zeer grootschalige openheid en weidsheid, grote verkavelingsblokken, structuurbepalende waterlopen, vrijwel onbebouwd gebied met lokaal verspreid voorkomende boerderijen,
- opstreckende verkaveling, beplanting bij boerenerven, oevervegetaties van riet en lage beplanting en vrijwel geen opgaande beplanting.

Voor het merengebied gelden deels dezelfde kernkwaliteiten:

- Grootschalige openheid en weidsheid, met een grote afwisseling tussen overwegend grasland, natuur en ater van gevarieerde omvang, water met oeverbegroeiing (rietkragen) langs meren, vaarten en kanalen, ondergeschikte puntvormige verdichtingen (vaart)dorpen, agrarische bebouwing met erfbeplanting en een onregelmatige, opstreckende stroken verkaveling.

Bij het nieuw op te richten agrarisch bouwperceel zal rekening worden gehouden met het karakter van het gebied.

Tijdspad van de activiteit

De bestaande melkveehouderij bedrijf wordt verplaatst van het perceel Gaestwei 17 te Tjerkgaast naar de hoek De Bolten/De Stikels. Het oprichten van het melkveehouderijbedrijf, door middel van het bouwen van de ligboxenstal en overige bebouwing is gepland in 2013/2014.

Kenmerken van de activiteit

Het melkvee wordt gehouden in de nieuw aan te leggen ligboxenstal. Er worden maximaal 140 melkkoeien gehouden. In de jongveestalling zullen 100 stuks jongvee worden gehouden.

Ligboxenstal

De ligboxenstal wordt voorzien van mestkelder en een emissiearme vloer (W5 van HCl-beton, waardoor de uitstoot van ammoniak wordt beperkt tot 7,7 kg NH₃ per dierplaats. De melkkoeien zullen meer in de wei lopen dan nu het geval is door het ontbreken van een ruime huiskavel.

Dakisolatie

Door het toepassen van dakisolatie wordt de directe warmte instraling overdag (vooral in de zomer) aanzienlijk beperkt. Het gevolg hiervan is een lagere staltemperatuur wat een lagere reductie van ammoniak geeft. Het is mogelijk dat aan de zuidkant van de stal wordt gekozen voor golfplaten met zonnepanelen.

Fijn stof

Als ligplek voor de koeien wordt gekozen voor een diepstrooiselbox met droge mest (dikke fractie na mestscheiding). Dit zorgt voor aanzienlijk minder stofvorming dan diepstrooiselboxen met zaagsel/compost of koe matrassen met zaagsel.

Vervoersbewegingen op de inrichting bestaan uit aanvoer van voornamelijk kracht- en ruwvoer, kunstmest en afvoer van melk en mest. De transportbewegingen op het terrein bestaan vooral uit het voeren van het vee, bewerkingen aan het land en onderhoud aan gebouwen en materieel.

Productie van afvalstoffen

Op de inrichting worden twee bedrijfsgebouwen en de bedrijfswoning opgericht. De ligboxenstal en een jongveestalling met een werktuigenberging. In de werktuigenberging worden zeer kleinschalig afvalstoffen opgeslagen afkomstig van het eigen bedrijf.

Op het bedrijf komen de volgende afvalstoffen vrij; TL-buizen, poetsdoeken, papier en karton en overig bedrijfsafval.

Alle vrijkomende stoffen worden op erkende wijze op opgeslagen en vervolgens afgevoerd door erkende afvalverwerkers. Op de inrichting wordt geen olie ververst, hoogstens wordt er smeerolie bijgevuld. Er komt weinig verpakkingsmateriaal vrij. Het krachtvoer wordt opgeslagen in krachtvoersilo's. Daarnaast zijn er 3 sleufsilo's aanwezig elk een oppervlakte van 470m².

Verontreiniging en hinder

De dichtstbijzijnde (agrarische bedrijfs)woning van derden ligt op een afstand van ca. 700 meter afstand van de toekomstige ligboxenstal. Het betreft een agrarische bedrijfswoning op het perceel Strjitwei 15. Gezien deze afstand is het niet aannemelijk dat er hinder, zoals geur- of geluidshinder zal ontstaan op deze bedrijfswoning.

Opslag van stoffen

Het opslaan van mest, dieselolie en andere bodem bedreigende stoffen wordt volgens de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming opgeslagen. Hierdoor wordt verontreiniging in de bodem voorkomen. Daarnaast is er een emissie van ammoniak, geur, geluid en fijn stof van de inrichting te verwachten. Hier is een klein effect te verwachten in de directe omgeving. Als gevolg van de ammoniakemissie kan directe ammoniakschade optreden.

Direct ammoniakschade is schade die wordt veroorzaakt aan planten en bomen door de directe opname van ammoniak uit de lucht. Deze schade blijkt vooral plaats te vinden bij coniferen en fruitbomen. In de directe omgeving (< 50 meter) worden, niet op bedrijfsmatige wijze, geen coniferen of fruitbomen geteeld. Deze zijn ook, gezien de solitaire ligging van het perceel ook niet in de nabije omgeving aanwezig.

Fijn stof

Voor de verplaatsing van het veehouderijbedrijf naar de Bolten/de Stikels is een fijn stof contourberekening uitgevoerd door de standaard rekenmethode van ISL3a Versie 2012-1, Release 20 aug. 2012. Hierbij zijn de standaard emissie gegeven voor de melkveehoudrij gebruikt van het Ministerie van Infrastructuur en Milieu. Deze contourberekening geeft aan dat de gemiddelde fijn stof –emissie afkomstig van de emissiepunten (midden van de beide stallen) de grens van 10 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ niet overschrijdt. De grens ligt op een grote afstand (ca. 700m) van de woning van derden, Strjitwei 15 te Tjerkgaast. Het is dan ook zeer onwaarschijnlijk dat de maximale overschrijdingsdagen van de 24-uurgemiddelde concentratie fijn stof van 50 $\mu\text{g}/\text{m}^3$ wordt overschreden (grenswaarde van 35 maal per kalenderjaar). De berekening is als bijlage aan deze vormvrije merbeoordeling toegevoegd.

Risico van ongevallen

Het mogelijke risico van een ongeval vanuit het melkrundveebedrijf is beperkt tot het uitbreken van vee of een eventuele lekkage van de mest - en de dieselolieopslag. De lekkages worden voorkomen door erkende opslagen te realiseren. De dieselolieopslag is geplaatst in een lekbak. Het uitbreken van vee, is een mogelijkheid voor een maar zal, mede gezien de solitaire ligging van het perceel een zeer plaatselijk effect hebben. Dit zal zoveel mogelijk worden voorkomen door goede afrasteringen te gebruiken.

Conclusie:

De oprichting van het nieuwe agrarische bouwperceel c.q. veehouderijbedrijf geeft geen noemenswaardige belasting voor de productie van afvalstoffen. De verontreinig en hinder die de inrichting kan veroorzaken zal niet boven de grenzen uitkomen van verschillende soorten wetgeving die landelijk en gemeentelijk zijn vastgesteld. Het risico van ongevallen vanuit de inrichting zeer is klein te noemen.

3. Plaats van het project

Natuurgebieden

De geplande locatie ligt in een door de provincie aangewezen gebied, een gebied voor openheid en rust. Het perceel ligt in het Agrarisch beheer gebied "Tusken Sleatergat en Wellesleat e.o." en in het Nationaal Landschap Zuidwest-Friesland.

EHS

Op korte afstand van de geplande locatie van het melkveehouderijbedrijf ligt een Ecologische Hoofdstructuur (EHS) gebied. Het betreft de rietoever rondom het Slotermeer. Dit gebied ligt ten westen van het agrarisch bouwperceel op een afstand van ca. 340 meter. Dit gebied is niet stikstof (ammoniak) gevoelig en is daardoor niet relevant voor de vestiging van het melkveehouderijbedrijf.

Wet Ammoniak en Veehouderij (WAV) gebied

De zeer kwetsbare gebieden volgens de Wet Ammoniak en Veehouderij (WAV) liggen op een afstand van 9,5 kilometer of meer. Het dichtstbijzijnde gebied is het buitendijks gebied langs het noordoosten van het Tjeukemeer. Het is een lang gestrekt gebied, circa 5,6 kilometer lang. De afstand ten opzichte van de melkveehouderij locatie is zo groot, ruim 9,5 kilometer, dat een significantie depositie van ammoniak niet valt te verwachten. Daarnaast betreft het geen

natura 2000 gebied waardoor er geen berekening hoeft te worden gemaakt met behulp van Aagro-stacks.

Natura-2000

De inrichting ligt op een afstand van 4,3 kilometer van het natura-2000 gebied Oudegasterbrekken, Gouden Bodem & Fluessen en omgeving.

Het gebied 'Oudegasterbrekken, Gouden Bodem & Fluessen' bestaat uit een aantal grote meren en plassen en omringende oeverlanden en polders. Het gebied ligt in het Lage Midden, een laaggelegen veen en klei-op-veengebied in midden Fryslân, dat tussen de hogere zandgronden in het oosten en de kleigronden in het westen ligt. Aan het begin van de jaartelling moet het Lage Midden hebben bestaan uit uitgestrekte zeggenmoerassen en moerasbossen. Vanaf circa de tiende eeuw werd het gebied op kleine schaal in gebruik genomen. Aan het eind van de 19e eeuw en het begin van de 20e eeuw werden diverse gemalen aangelegd, waarmee de waterstanden beter gecontroleerd konden worden en veel meer gebieden ontpolderd werden. Het is een open gebied met een afwisseling van intensief gebruikte graslanden, extensief gebruikte zomerpolders en boezemlanden en vaarten, plassen en grote meren, met daarlangs plaatselijk brede rietkragen. De plassen met open water zijn ontstaan door vervening.

Het betreft een Natura 2000 gebied op basis van de Habitatrichtlijn. Het gebied is niet stikstof (ammoniak) gevoelig en is daardoor niet relevant voor de vestiging van het melkveehouderijbedrijf.

De inrichting ligt op een afstand van 8,8 kilometer van het natuur gebied 'De Witte – en Zwarte Brekken'. Het Natura 2000 gebied 'De Witte en Zwarte Brekken' liggen ten zuiden van Sneek en is via brede sloten verbonden met het Sneekermeer. Het betreft een Natura 2000 gebied op basis van de vogelrichtlijn. Het gebied is niet stikstof (ammoniak) gevoelig en is daardoor niet relevant voor een vestiging van het melkveehouderijbedrijf.

De inrichting ligt op een afstand van ruim 8 kilometer van het natura 2000-gebied 'IJsselmeer'. Het IJsselmeer is een groot, tamelijk ondiep zoetwatermeer, dat grotendeels is begrensd door dijken en dammen. De ecologische betekenis is de openheid en grootschaligheid van het gebied van groot belang. Het betreft een Natura 2000 gebied op basis van de vogelrichtlijn. Het gebied is niet stikstof (ammoniak) gevoelig en is daardoor niet relevant voor een uitbreiding van een melkveehouderij.

Archeologisch onderzoek

Op 15 juni 2012 is er een archeologisch veldonderzoek verricht door ARC op de locatie van het nieuw op te richten agrarisch bouwperceel.

Uit het veldonderzoek blijkt dat er sprake is van een dunne veenlaag die een golvend dekzandlandschap afdekt. In de top van het veen zijn geen aanwijzingen waargenomen voor de aanwezigheid van een veenterp op de onderzoeklocatie. Aan de randen van de onderzoeklocatie ligt de top van het dekzand hoger. Hier is in een boring sprake van een intact podzolprofiel. In drie boringen is het profiel afgetopt. Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van bewoningsresten in de top van het dekzand. In het centrale, lager gelegen deel van de onderzoeklocatie is geen podzolbodem gevormd. Dit deel van de onderzoek locatie was waarschijnlijk minder aantrekkelijk geweest voor bewoning, zeker in vergelijking met de hoger gelegen dekzanden in de

omgeving. Dit deel heeft dan ook een lage trefkans op archeologische resten uit de steentijd. Hierdoor worden er bij de geplande werkzaamheden waarschijnlijk geen archeologische waarden bedreigd.

Huidige Flora en Fauna in het plangebied

Ten behoeve van het nog op te stellen bestemmingsplan voor het nieuwe agrarische bouwperceel is een ecologische beoordeling verricht door Bureau Veldkamp. Hieruit zijn de onderstaande passages uit gebruikt. Vestiging van een nieuw melkveebedrijf op de hoek van de Stikels en De Bolten nabij het Slotermeer brengt, als er ter compensatie van een gedeeltelijk te dempen sloot een nieuwe wordt gegraven, geen significante ecologische effecten met zich mee. De plantengroei op de te bebouwen percelen is weinig bijzonder. Er groeien geen planten die worden genoemd in de Flora- en Faunawet of in Habitatrichtlijn.

Planten

De in het plangebied aanwezige graslandvegetatie bleek vegetatiekundig niet zeer waardevol. Het bleek productief grasland te zijn. Dat heeft te maken met het feit dat het stevig bemest grasland op knipklei betreft. Er werden geen plantensoorten op het perceel aangetroffen die worden genoemd in de FF-wet

Vissen

Bij de bemonstering van de sloot met een schepnet werden geen vissen gevangen. Dit hoeft niet te betekenen dat er geen vis zit, maar als er bijvoorbeeld kleine modderkruipers hadden gezeten, dan was er toch een gerede kans dat daarvan minstens een exemplaar gevangen zou zijn. De sloot bleek zeer ondiep en had een dikke baggerlaag op de bodem.

Amfibieën

In de te dempen sloot planten zich bruine kikkers voort, gezien het feit dat op 1 april een klomp eieren van deze soort werd aangetroffen. De bruine kikker staat in tabel 1 van de FF-wet.

Reptielen

Voor reptielen was op de planlocatie en de directe omgeving ervan geen geschikt biotoop aanwezig.

Vogels

Op en rond de planlocatie is sprake van de aanwezigheid van een weidevogelpopulatie. De meeste weidevogels (met uitzondering van de scholekster) zijn te vinden ten zuidoosten van het geplande bouwblok. Er is sprake van een tamelijk magere weidevogelstand omdat de dichtheden waarin de soorten voorkomen tamelijk laag bleek te zijn.

Nabij het te realiseren bouwblok werd een territorium aangetroffen van een graspieper. Omdat de stand van de graspieper in het gebied laag is, is er nog ruimte te over voor deze zangvogel.

Zoogdieren

Vlak naast het te realiseren bouwblok werden sporen aangetroffen van de veldmuis. Uit navraag bij De Jong bleek dat veldmuizen op zijn landerijen zeker in sommige jaren tamelijk algemeen kunnen zijn. De veldmuis wordt genoemd in de FF-wet in tabel 1. Er geldt dus een zorgplicht. Volgens informatie van de heer De Jong huist er in de oeverlanden van het Slotermeer één of meerdere vossen.

Dat zou kunnen verklaren dat er juist in de landerijen die dicht bij het meer liggen zo weinig weidevogels voorkomen. Vossen en weidevogels gaan moeilijk of niet samen. Wil je weidevogels behouden dat ware het wenselijk dat er geen vossen in de oeverlanden van het Slotermeer huisden. Vestiging van een nieuw melkveebedrijf zal geen invloed hebben op de aanwezigheid van vossen in de oeverlanden van het Slotermeer.

De uitvoer van de plannen om een nieuw melkveebedrijf te vestigen op genoemde locatie heeft geen negatieve invloed op het voorkomen van de graspieper.

Op het beoogde bouwblok zal een sloot worden gedempt. In dit gedeelte bleek een klomp kikkerdril van bruine kikkers aanwezig zijn. Voor de bruine kikker geldt een zorgplicht. In dit rapport wordt voorgesteld om een nieuw sloot te graven ten zuidoosten van het bouwblok. Hiermee wordt de teloorgang van bruine kikkerbiotoop gecompenseerd. Verder werd vastgesteld dat er veldmuis aanwezig is op of nabij het bouwblok. Gezien het feit dat de veldmuis tamelijk algemeen in het gebied voorkomt, lijkt bebouwing van 1,5 ha in kwantitatieve zin nauwelijks invloed te hebben als men de zaak bekijkt op bedrijfsniveau (nu 40 ha, later 60 ha).

Het plangebied bestaat uit agrarisch gebied dat intensief beheerd wordt. Gezien deze omstandigheden is de ecologische waarde van het gebied beperkt, desondanks kan de aanwezigheid van wettelijk beschermde soorten niet worden uitgesloten."

"Het gebied heeft een open karakter met weinig opgaande begroeiing zoals struiken en bomen. Door het open karakter kan het plangebied dienst doen als broedgebied voor vogels die op akkers broeden, zoals Kievit, Scholekster en Gele kwikstaart. "

"Bij werkzaamheden moet volgens de Flora- en faunawet rekening worden gehouden met het broedseizoen van vogels. Verstoring van broedgevallen is niet toegestaan vanuit de Flora- en faunawet en hiervoor wordt in principe ook geen ontheffing verleend."

Opname vermogen van het natuurlijke milieu

De verplaatsing en oprichting van het melkveehouderijbedrijf aan de Bolten/de Stikels zal weinig gevolgen hebben voor de huidige omgeving. Het hemelwater van de gebouwen zal op het oppervlakte water worden geloosd.

Conclusie

De inrichting is op ruime afstand gelegen van een gevoelig kwetsbaar natuurgebied (op 9,5 km ligt het buitendijks gebied bij het Tjeukemeer). De afstand is zo groot dat het natuur gebied geen hinder zal ondervinden van de ammoniakemissie. Ook zal de locatie geen invloed hebben op de drietal Natura-2000 gebieden. De geplande locatie ligt in een gebied van openheid en rust. Wel dienen er maatregelen te worden genomen om te voorkomen dat de broedparen worden verstoord. Deze verplichting is rechtstreeks werkend van uit de Flora en Fauna wetgeving. De uitbreiding van de inrichting heeft weinig gevolgen voor de natuurgebieden, archeologie, flora en fauna en de natuurlijke hulpbronnen rondom de inrichting.

Kenmerken van het potentiële effect

Bereik van het effect van de inrichting

De dagelijkse activiteiten zullen plaatsvinden op het inrichtingsterrein zelf. Bij eventuele ongewone ongevallen, bijvoorbeeld het losbreken van vee of het openbreken van een mestopslag is het niet te verwachten dat de directe omgeving zeer hinderlijke effecten zullen ondervinden. Daarnaast is er een emissie van ammoniak, geur, geluid en fijn stof van de inrichting te verwachten. Hier is een klein effect te verwachten in de directe omgeving. De emissie overschrijdt niet de grenzen van de bestaande wetgeving.

Grensoverschrijdende karakter van het effect

Bij een normale werking van de inrichting zal een geluidemissie waarneembaar zijn. De geluidemissie van de inrichting en de transportbewegingen voldoen geheel aan de landelijke en gemeentelijke geluidsrichtlijnen. Daarnaast ligt het nieuwe agrarisch bouwperceel solitair in het gebied en kan ruimschoots worden voldaan aan de vereiste afstanden. Bij een ongewoon voorval zullen er meer effecten merkbaar zijn zoals verhoogde activiteiten op de inrichting, evt. tijdelijk meer geurhinder en een extra bodembelasting in de zeer directe omgeving (lekkage mestopslagen).

Waarschijnlijkheid van het effect: Bij een juiste bouwwijze, dagelijks toezicht en periodieke controle is het niet aannemelijk dat een mest- en of een dieselolieopslag onverwachts een lekkage zal veroorzaken. Doordat de dieselolieopslag is voorzien van een lekbak is de kans op bodemverontreiniging zeer klein.

Duur, de frequentie en de omkeerbaarheid van het effect

Als er in de mest- en of dieselolieopslag een lekkage wordt veroorzaakt, zal de inrichting moeten worden schoongemaakt en zal er na grondige inspectie een nieuwe opslag worden geplaatst. Het zal vooral een belasting voor de (water)bodem (kunnen) betekenen.

De grondstoffen die zich in de mestopslag bevinden is een meststof voor de landbouw. In de bodem zal een tijdelijke hogere concentratie van stikstof en fosfaten waarneembaar zijn. Deze concentratie is goed afbreekbaar door de bodem. De inrichting staat op een open vlakte in het buitengebied van Tjerkgaast.

Conclusie:

De effecten van ongewone voorvallen vanuit de inrichting zijn zeer laag te noemen. Ook de emissies van ammoniak, geur, geluid en fijn stof vallen binnen de grenzen van de landelijke wetgeving en gemeentelijk beleid.

ADVIES NIJE PLEATS

Agrarisch bedrijf, Familie De Jong, Tjerkgaast

Datum: 31 januari 2012

COLOFON

Nije Pleats, 31 januari 2012

Status rapport: definitief

Rapport opgesteld door:

Nije Pleats;

De heer drs. Barend van der Veen

Mevr. Ir. Greet Bierema

Opdrachtgever:

Familie De Jong, Gaestdyk 5, Tjerkgaast

In samenwerking met:

Gemeente Skarsterlân

Mevr. A. Flapper

Mevr. F. Carpentier

Provincie Fryslân

Mevr. F. Jilderda

hûs en hiem

De heer J. van Zellingen

Landschapsbeheer Friesland

Mevr. C. Snoep

Greet Bierema Landschapsarchitect

Mevrouw G. Bierema

INHOUDSOPGAVE

- 1 Inleiding**
 - 1.1 Aanleiding
 - 1.2 Proces
 - 1.3 Leeswijzer

- 2 Het bedrijf**
 - 2.1 Locatie
 - 2.2 Huidige bedrijfsvoering
 - 2.3 Wensen voor de toekomst

- 3 Advies Nije Pleats**
 - 3.1 Proces
 - 3.2 Analyse
 - 3.3 Advies

- 4 Checklist planologische toets**
 - 4.1 Beleidskader
 - 4.2 Hinder van bedrijven
 - 4.3 ProjectMER
 - 4.4 Verkeerslawaaï
 - 4.5 Waterparagraaf
 - 4.6 Ecologisch onderzoek
 - 4.7 Archeologisch onderzoek
 - 4.8 Externe veiligheid
 - 4.9 Luchtkwaliteit
 - 4.10 Bodemkwaliteit
 - 4.11 Verkeersaspecten
 - 4.12 Maatschappelijke haalbaarheid
 - 4.13 Financiële haalbaarheid

1 INLEIDING

1.1 Aanleiding

De familie De Jong wil het bestaande melkveehouderijbedrijf aan de Gaestdyk te Tjerkgaast graag uitbreiden. Op de huidige locatie is daarvoor geen ruimte. Het bedrijf moet daarom verplaatst worden. Het huidige bestemmingsplan voorziet niet in bouw mogelijkheden op de nieuwe locatie. Voor de ruimtelijk-landschappelijke inpassing van de nieuwe bedrijfslocatie is de Nije Pleats gevraagd mee te denken. De resultaten van dat denkproces zijn in voorliggend advies weergegeven.

1.2 Proces

Voorliggend advies is (zoals gezegd) via het spoor van de Nije Pleats tot stand gekomen. Dit betekent dat er een proces gevolgd is waarbij alle partijen, die uiteindelijk het bouwplan moeten toetsen, betrokken zijn geweest. Middels een werksessie aan de keukentafel van de initiatiefnemer is met alle betrokkenen/deskundigen gekomen tot een ontwikkelingsconcept voor het bedrijf voor de komende jaren. In het voorliggende advies wordt dit concept concreet gemaakt, zodat de verplaatsing van het bedrijf planologisch kan worden geregeld.

Deze proceslijn betekent een commitment van de deelnemende partijen aan het resultaat van de werksessie. Zij zullen zich herkennen in de concrete uitwerking in het voorliggende advies.

1.3 Leeswijzer

Achtereenvolgens wordt in dit advies ingegaan op het bedrijf (hoofdstuk 2), het advies van de Nije Pleats (hoofdstuk 3) en een checklist voor de planologische toets (hoofdstuk 4).

2 HET BEDRIJF

2.1 Locatie

Het huidige bedrijf van de familie De Jong is gelegen in het zuidwesten van de provincie Fryslân. Het erf ligt aan de doorgaande weg langs Tjerkgaast, tussen Spannenburg en Sloten. Het erf ligt aan de voet van communicatietoren van Spannenburg nabij de brug over het Prinses Margrietkanaal. De gronden die bij de huidige bedrijfslocatie horen, betreffen pachtgronden. Op afstand van het bedrijf aan de Bolten is eigen grond gelegen van het bedrijf (zie ook paragraaf 2.3).

Figuur Ligging erf in de regio (Bron: Google Maps, 2011)

Figuur Overzicht huidige erf (Bron: Google Maps, 2011)

2.2 Huidige bedrijfsvoering

De familie De Jong werkt sinds 1990 in een Maatschap met de vader van de heer De Jong op het bedrijf aan de Gaestdyk. In die beginperiode molk de familie zo'n 40 à 50 melkkoeien en bestierden ze daarnaast een hengstenhouderij. In 2009 heeft de familie De Jong het melkveebedrijf geheel overgenomen. De hengstenhouderij is voortgezet door andere familieleden. Op dit moment melkt de familie De Jong zo'n 90 melkkoeien. Dit aantal is eigenlijk te groot voor de bestaande ligboxenstal. Vanuit dierwelzijn is dit een ongunstige (en ongewenste) situatie. De huiskavel is bovendien slechts 2 ha groot; hetgeen een grote beperking voor de bedrijfsvoering vormt. De overige grond ligt namelijk (op afstand) aan de overzijde van de doorgaande weg tussen Spannenburg en Sloten. De opfok van het jongvee wordt momenteel uitbesteed op een andere locatie.

Foto bestaande erf (Bron: Google Maps, Streetview, 2011)

2.3 Wensen voor de toekomst

De familie wil graag in de omvang van een gezinsbedrijf ontwikkelen. Daarvoor is enige schaalvergroting noodzakelijk, maar de familie voorziet geen grote schaa sprongen voor de toekomst. Gedacht wordt aan groei tot zo'n 140 melkkoeien. De wens is om met robots te gaan melken. Bovendien wil de familie graag de koeien weer meer in de wei hebben. Met de huidige huiskavel van slechts 2 ha is dit vrijwel onmogelijk. Tot slot is er de wens om het jongvee weer op eigen erf op te fokken. Op de bestaande locatie zijn deze wensen niet in te vullen. Bovendien is de huidige locatie een pachtboerderij.

Weergave beoogde nieuwe locatie (bron: Google Maps)

De familie heeft op afstand van de bestaande boerderij op de kruising van De Bolten en De Stikels eigen grond in eigendom. Totaal zou hier een huiskavel kunnen ontstaan van zo'n 60 hectare. De familie zou graag op deze locatie een nieuw bedrijf oprichten. De oude locatie aan de Gaestdyk zal in dat geval de agrarische bestemming verliezen en een woonlocatie worden. De hengstenhouderij zal worden gestaakt.

Beeld van de nieuwe locatie (bron: Google Maps, Streetview 2011)

3 ADVIES NIJE PLEATS

3.1 Proces

Op 13 oktober 2011 is een werksessie van de Nije Pleats gehouden. De werksessie werd gehouden op het erf van de familie De Jong aan de Gaestdyk 5 te Tjerkgaast. Bij de bijeenkomst waren aanwezig:

- dhr. Joh. de Jong, initiatiefnemer
- mevr. M. Portiek, initiatiefnemer
- dhr. J. Bakker, adviseur initiatiefnemers
- mevr. A. Flapper, gemeente
- mevr. F. Carpentier, gemeente
- mevr. F. Jilderda, provincie
- dhr. J. van Zellingen, hûs en hiem
- mevr. G. Bierema, landschapsarchitecte
- mevr. C. Snoep, Landschapsbeheer Friesland
- dhr. B. van der Veen, Nije Pleats

3.2 Analyse

Landschappelijke analyse

Openheid is het kenmerk van het landschap tussen het Slotermeer en het dorp Tjerkgaast. Dit dorp ligt op de glaciale rug die van Sloten naar Sint Nicolaasga loopt. Op onderstaande historisch kaart uit 1926/34 is te zien dat het open landschap uit weiden, sloten en vaarten bestaat. De richting van de verkaveling is bij Sloten loodrecht op de rug, maar bij Tjerkgaast ligt de rug scheef ten opzichte van de verkaveling. Hier is de verkaveling loodrecht op het meer gericht. Hier en daar bevinden zich enkele boerderijen en een eendenkooi vrij in het veld tussen Sloten en Tjerkgaast. De meest boerderijen staan op de rug en zijn gebouwd langs de straatweg met trambaan richting Woudsend. Vanaf het knooppunten van wegen op de brug over het zogenoemde "stroomkanaal", was de openheid van het landschap goed zichtbaar.

Fragment historische kaart (1928)

Het zoekgebied van de boerderij ligt op de historische kaart in het groen ingekleurde deel. Op de kaart heet het gebied De Bolten. Dit deel is door het "Nieuwe Kanaal" (aan de zuidzijde) en de Hissevaart ingeklemd. Er loopt één kaarsrechte, doodlopende weg in dit gebied, dat twee kenmerkende elementen kende. Ter hoogte van een gaast (bruine lijn) ontbreken sloten. De weg kruist met een brug een natuurlijke watergang. Het gebied tussen deze watergang en het Slotermeer heet Buitengrauwen. De drie genoemde watergangen waren breder dan de sloten. De oever van het meer was vrij van bomen en struiken, waardoor de openheid van het gebied immens was.

Anno 2011 wordt de openheid nog steeds ervaren, ondanks de wijzigingen in het patroon van de wegen en de waterlopen en de toename aan bebouwing. Deze openheid wordt sterk ervaren vanaf de hoge brug over het Prinses Margrietkanaal. Vanuit Sloten geredeneerd is langs De Stikels een rij gelijkvormige boerderijen gebouwd, met een rood hoog pannen dak en erfbeplanting. Vanwege de ruime afstand vanaf Tjerkgaast vallen deze erven bijna niet op. Ook langs de Strjitwei is de bebouwing toegenomen en in de verte is Woudsend goed zichtbaar. Gezien het streven zoals dat genoemd wordt in de kansenkaart Nationaal Landschap is het waarschijnlijk dat de beplanting in de oeverrand van het Slotermeer in de toekomst zal worden verwijderd, waardoor de openheid zelfs weer zal toenemen. Op de onderstaande luchtfoto zijn de belangrijke zichtlijnen ingetekend. Op deze foto is ook alvast met een kruis de gekozen locatie aangegeven. In onderstaande wordt nader op die locatiekeuze ingegaan.

Fragment luchtfoto (Google Maps) met zichtlijnen en beoogde locatie voor nieuwbouw

Analyse om te komen tot een antwoord/oplossing

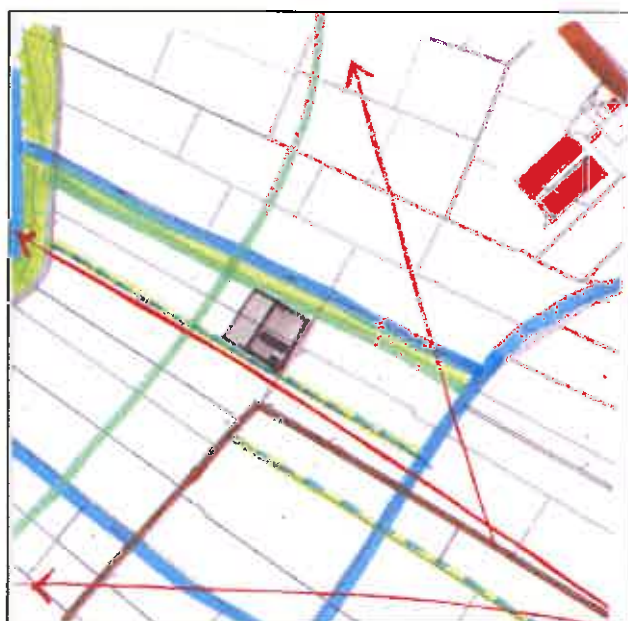
Locatie nieuw agrarisch bouwblok

Ter beoordeling zijn vijf locaties ter tafel gekomen (zie onderstaande figuur). Unaniem werd gekozen voor één locatie (locatie D). Locatie A ligt nabij de voormalige brug als belangrijk landschapselement. Hierdoor zou de nieuwe boerderij niet in het hiervoor beschreven lint van erven komen te liggen. Dat werd landschappelijk gezien als een voordeel. Maar de gronden zijn

hier niet in bezit van de familie en de gronden aan de zuidoostzijde liggen in het grondwaterbeschermingsgebied. De locaties C, B, D, en E zijn vervolgens gekozen, omdat zij zo ver mogelijk van het Slotermeer blijven en omdat hier de gronden liggen in het bezit van de familie. Locatie B ligt aan het einde van de weg De Boltten, waardoor de boerderij als het ware aan het einde van een zichttas komt te staan. Deze locatie wordt als te formeel gedacht en sluit de zichttas op het Slotermeer af waardoor de openheid van het gebied wordt aangetast. Locatie C ligt juist in de ruimte waar de zichtlijnen op het landschap en het Slotermeer het langste open zijn en weer zullen worden als de wilgenopslag wordt verwijderd. Tevens ligt deze locatie aan de rand van het bezit van de familie. Locatie E bevindt zich naast een brede watergang waarlangs een ecologische verbindingszone ligt en bevindt zich het dichtst op de grootschalige nieuwbouw van de boerderij aan de Strjitwei. Locatie D kent de voorgenoemde bezwaren het minst. Functioneel ligt het erf hier mooi centraal in de kavel. Ook wordt het erf zo op een eigen wijze aan de openbare weg gekoppeld dat afwijkt van de erven aan De Stikels. Locatie D beweegt zich richting de Strjitwei met de daarbij behorende bebouwing en de zichtlijn naar Woudsend en vormt een geheel met dit beeld.

Beeld van de besproken varianten

Zichtlijnen blijven behouden bij keuze voor locatie D

3.3 Advies

Het advies is als volgt (zie ook de schetsen op de volgende pagina's, die het advies ondersteunen):

Erfinrichtingsplan

Het erf krijgt een nagenoeg vierkant erfoppervlak. De opzet is eerder een breed erf te maken dan een lang erf. Alle bebouwing staat met de kaprichting in de richting van de verkaveling. De positie van de woning is het accent in de hoek waarop men het erf nadert.

Op de schematisch aangegeven tekening is de positie van de wagenberging zodanig gekozen, dat dit gebouw samen met de stal en de woning een voorplein vormt. Twee inritten vergemakkelijken het functioneren van dit voorplein (o.a. voor de melkauto) en geeft de mogelijkheid voor een vuile en schone route. Aan de noordzijde van de werktuigenberging en de stal is de benodigde ruimte voor mestsilo's en voeropslag gedacht. Voersilo's komen niet op het voorplein. Vanuit de woning is optimaal uitzicht op het landschap mogelijk en op de stal. De stal heeft ruimte om uit te breiden. De afstand tussen de stal en de beplanting is zodanig ruim dat ventilatie in de stal goed te verkrijgen is.

Het erf is zodanig van omvang dat de wensen van de familie De Jong zijn te verwezenlijken. Bovendien zit er in de omvang van het nu overeengekomen erf, ruimte voor toekomstige ontwikkelingen; alles binnen de marges van een gezinsbedrijf. Wat de familie De Jong betreft is dit ook echt het eindplaatje over een aantal jaren. Groter zal het erf (met de kennis van nu) niet worden.

Het erf als eiland in de open ruimte wordt met beplanting aan alle vier zijden evenwichtig ingepast. Immers; het erf zal aan vier zijden worden bekeken, ook vanaf het water. De hoeveelheid beplanting is gegroepeerd, zodat aan alle zijden uitzicht op het landschap mogelijk blijft en andersom dat het zichtbaar is dat er een boerderij staat. Belangrijk is dat de hoeken van het perceel met beplanting worden ingevuld en dat dit altijd zo blijft. De meeste massa wordt verkregen door een strokenbeplanting met bomen en struiken die zeer goed in dit landschap groeien zoals wilgen en elzen. Deze strook moet een minimale breedte hebben van 5 meter. De dubbele rij elzen aan de weide-zijde geeft enige transparantie zodat er doorzicht mogelijk is, maar biedt luwte tegen de westenwind. Er komt een grondwal aan de noordzijde van de voeropslagplaats. Bomen zoals es of iep worden in verband met ziektegevoeligheid niet geplant. Rondom de woning komen bomen met allure zoals linde en/of esdoorn. Een invulling op een andere schaal zoals hagen en fruitbomen kunnen hier nog aan toe worden gevoegd.

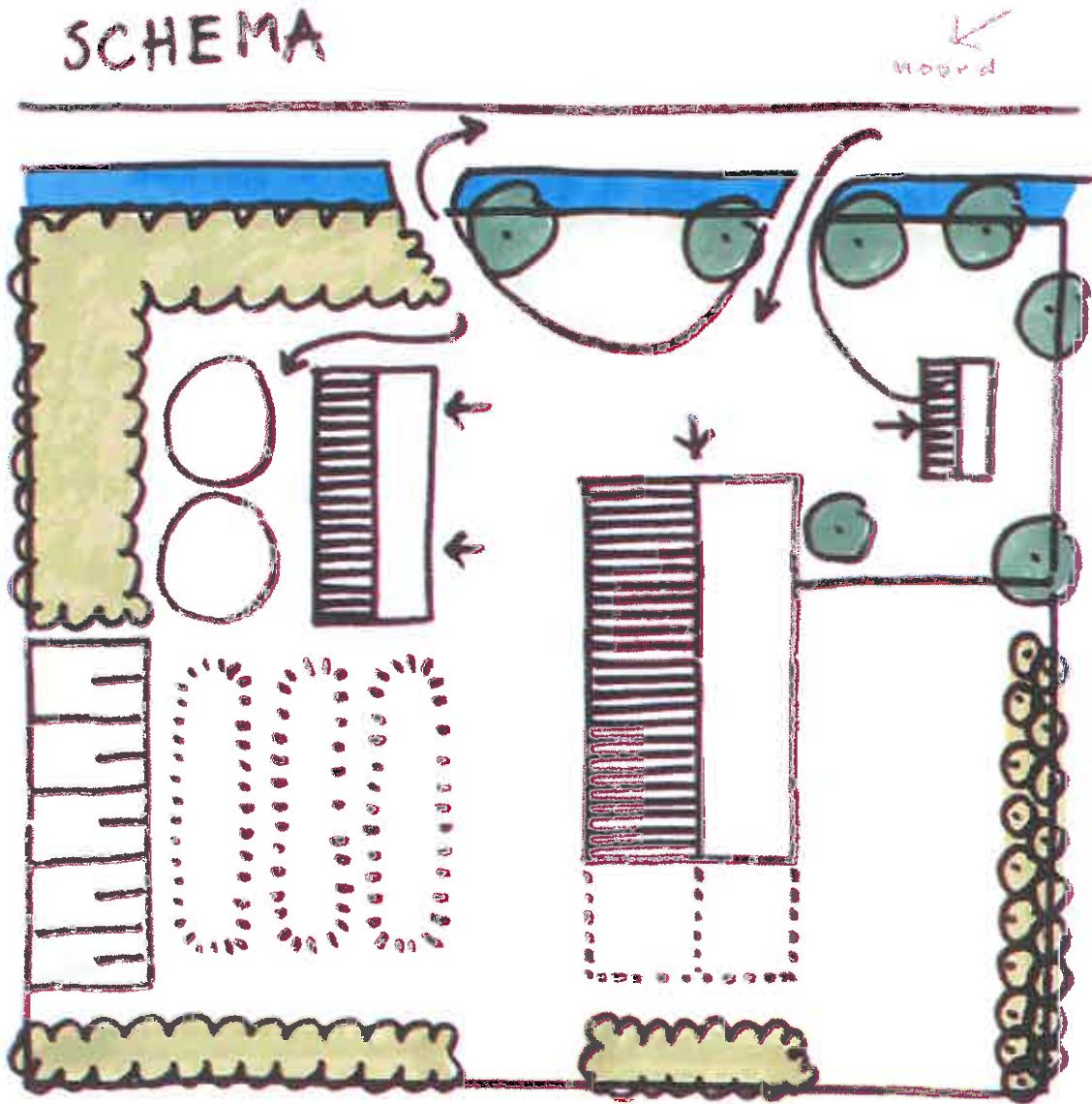
Bebouwing

Met rood gestippelde lijnen zijn de posities van de gebouwen aangegeven. De rode lijnen langs de bebouwing zelf duiden op een overeenkomst in architectuur, kleur en materiaalgebruik. Zo versterken de wanden het voorplein.

De woning kan een fors huis zijn, omdat de maat van de stal fors is, maar is niet noodzakelijk. De voorzijde van de woning ligt aan de oprit (zuidoost-zijde), met een accent in de hoek en met de voordeur aan het voorplein. Overstek bij de stal versterkt de architectuur van dit grote gebouw. Gedekte kleuren zijn vereist. Witte windveren aan de stal en de berging vragen teveel aandacht in dit open landschap, waardoor zij worden afgeraden. Verder gelden de punten genoemd in de notities van de Nije Pleats en de welstandnota van de gemeente.

Mocht er gedacht worden aan zonnepanelen op de stal (of op de wagenberging), dan is dit een goede optie. Immers de ene zijde van de kap heeft een gunstige ligging ten opzichte van de zon. Belangrijk is dat er wordt gekozen voor een matte kleur zonnepaneel in verband met de openheid van het landschap.

SCHEMA

4 CHECKLIST PLANOLOGISCHE TOETS

- 4.1 Beleidskader
- 4.2 Hinder van bedrijven
- 4.3 ProjectMER
- 4.4 Verkeerslawaaï
- 4.5 Waterparagraaf
- 4.6 Ecologisch onderzoek
- 4.7 Archeologisch onderzoek
- 4.8 Externe veiligheid
- 4.9 Luchtkwaliteit
- 4.10 Bodemkwaliteit
- 4.11 Verkeersaspecten
- 4.12 Maatschappelijke haalbaarheid
- 4.13 Financiële haalbaarheid

Provinciale input op deze checklist:

De provincie (mevr. F. Jilderda) heeft na de werksessie aan de Nijse Pleats een mail (d.d. 13 oktober 2011) gezonden met daarin een drietal opmerkingen over planologische aspecten. Deze zijn van belang voor het uit te voeren planologisch onderzoek in het kader van een planologische procedure. Deze aspecten zijn:

- Archeologie; de toelichting bij de FAMKE geeft aan dat bij uitbreiding van agrarische bedrijven geen archeologisch onderzoek noodzakelijk is als er sprake is van verwachtingswaarden. De voorliggende case betreft echter een nieuwvestiging. Daarvoor is archeologisch onderzoek WEL noodzakelijk;
- Weidevogelleefgebieden; op grond van artikel 8.2.2 van de Verordening Romte geldt de regeling voor weidevogelcompensatie niet voor agrarische bedrijven;
- De locatie van de nieuwvestiging ligt buiten de EHS en de Ecologische verbindingzones. Er zijn daarom geen extra regels hieromtrent door de provincie opgelegd. Dit neemt niet weg dat er op grond van de Natuurbeschermingswet een goed ecologische noodzakelijk is.

**Natuurtoets voor de nieuwbouw
van een melkveebedrijf op de
hoek van De Stikels en De
Bolten te Tjerkgaast**

Rapport Bureau Veldkamp

Auteur: R. Veldkamp

26 april 2012

Bureau Veldkamp

De Rikking 46
8332 CG Steenwijk

tel: 0521 517440
mob: 06 30657824
email: veldkamp16@zonnet.nl
website: www.bureauveldkamp.nl

Gelieve bij overname van gegevens uit dit rapport de volgende bronvermelding te gebruiken:

Veldkamp, R. 2012. Natuurtoets voor de nieuwbouw van een melkveebedrijf op de hoek van De Stikels en De Bolten te Tjerkgaast. Rapport Bureau Veldkamp, Steenwijk.

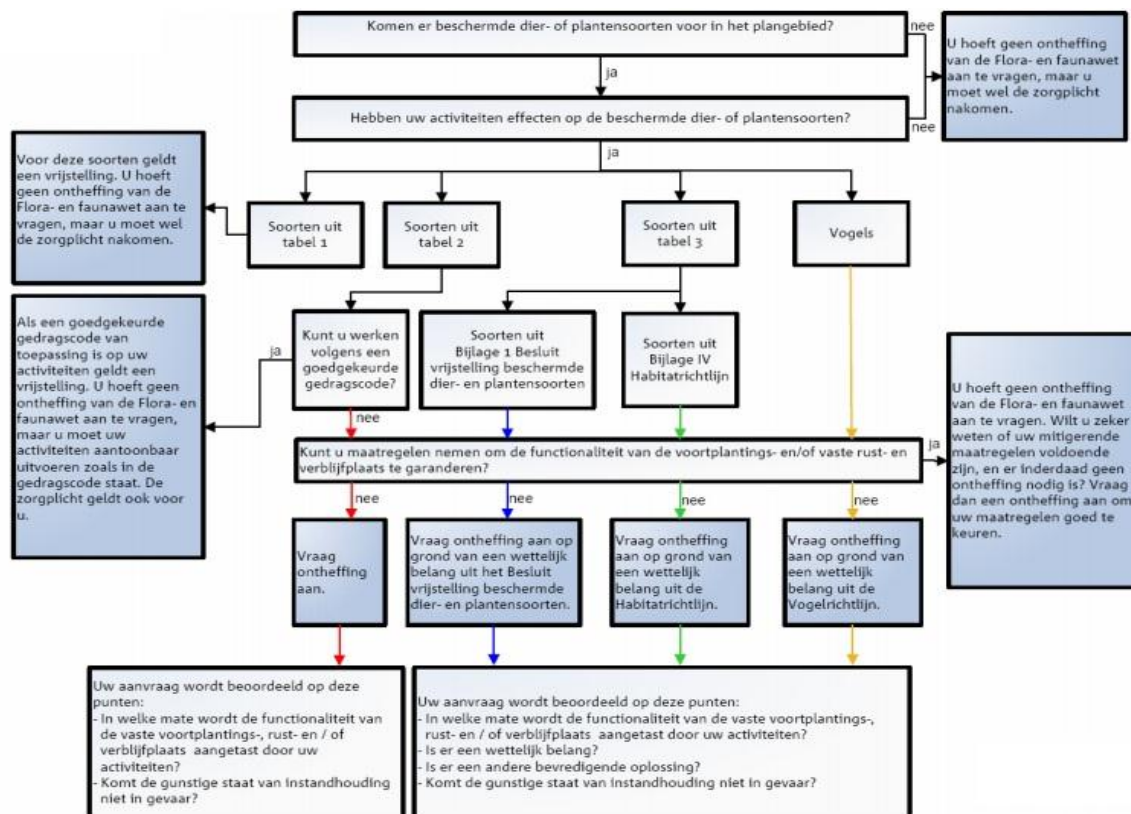
Inleiding

In verband met de plannen om op de hoek van de Stikels en De Bolten bij Tjerkgaast op een nieuw bouwblok een geheel nieuwe melkveehouderij te vestigen, is het denkbaar dat er bij de uitvoering van deze plannen effecten optreden op de flora en fauna. Het kan zijn dat er beschermde organismen in het gedrang komen. Anderzijds is het ook mogelijk dat er habitat wordt geschapen voor beschermde diersoorten. In ligboxenstallen kunnen namelijk aanzienlijke aantallen broedvogels huizen. Om de zaken te bezien heeft Bureau Veldkamp een extensief onderzoek uitgevoerd om te kunnen aangeven of er knelpunten liggen. Aanvankelijk lag het in de bedoeling om dit het veldwerk te beperken tot een eenmalig bezoek aan de beoogde bouwplaats (een quickscan). Dit bezoek vond plaats op 20 maart 2012. Omdat tijdens dit bezoek werd geconstateerd dat rond de beoogde bouwplaats (nog) enige weidevogels voorkwamen werd besloten nog een tweede bezoek aan het terrein te brengen op een moment dat de territoria van de weidevogels beter bezet zouden zijn. Dit bezoek vond plaats op 1 april. Tijdens dit bezoek werd een eenvoudige territoriumkartering van de vogels van de beoogde bouwplaats en de directe omgeving ervan uitgevoerd. Omdat 1 april ook nog rijkelijk vroeg in het (broed)seizoen valt, werd op 17 april nog een derde bezoek afgelegd. Bij dit bezoek werden wederom de territoria van de weidevogels in kaart gebracht. Op het nieuwe bouwblok moet een ligboxenstal, een jongveestal, een wagenberging, een woning met garage en carport en drie sleufsilo's en een plaats voor mestverwerking gebouwd worden. Een aanwezige sloot zal deels worden gedempt. Anders dan op de plankaart staat weergegeven zal alleen dat deel van de sloot gedempt worden waar de ligboxenstal daadwerkelijk zal verrijzen (afbeelding 2).

Toetsingskader

De geplande nieuwbouw wordt tegen het licht gehouden van de FF-wet. Die wet richt zich op de bescherming van wilde inheemse plant- en diersoorten. De soorten die onder de FF-wet vallen staan opgesomd in drie tabellen: Tabel 1: Algemene soorten, indien soorten in gedrang komen die in deze lijst voorkomen dan moet bij de ingreep als nieuwbouw van een melkveebedrijf een ontheffingaanvraag worden aangevraagd. Hierbij wordt een toetsing uitgevoerd aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding' (een zogenaamde lichte toets). Tabel 2: Overige soorten geeft een opsomming van minder algemene soorten. Zouden bij de nieuwbouw van een melkveebedrijf soorten uit deze tabel in het gedrang komen dan is een ontheffing nodig. Een ontheffingaanvraag voor deze soorten wordt getoetst aan het criterium 'doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort'. Dit is niet van toepassing op alle vogelsoorten. Tabel 3: Soorten bijlage IV Habtatrichtlijn/bijlage 1 Algemene Maatregel van Bestuur somt de meest kwetsbare soorten op. Komen soorten uit deze tabel in het gedrang dan is eveneens een ontheffing nodig. Een ontheffingsaanvraag voor de soorten van tabel 3 wordt getoetst aan drie criteria: 1) er is sprake van een in of bij de wet genoemd belang, 2) er is geen alternatief, 3) doet geen afbreuk aan gunstige staat van instandhouding van de soort. Deze drie criteria vormen de zogenaamde uitgebreide toets. De drie criteria staan naast elkaar en niet na elkaar (aan alle drie moet voldaan zijn) (de uitgebreide toets voor ontheffingverlening). Deze geldt ook voor alle vogelsoorten en alle inheemse vleermuissoorten. In het geval van vleermuizen gaat het hier niet alleen om verblijfplaatsen, maar ook vliegroutes en jachtgebieden.

Door het toenmalige ministerie van LNV is op 26 augustus 2009 een aangepast beoordelingsschema voor de ontheffingsplicht bij ruimtelijke ingrepen gepubliceerd. Bij dit schema staan mitigerende maatregelen waarmee de leefomgeving van beschermde planten en dieren behouden moeten blijven centraal. Als de effecten van beoogde ruimtelijke ingrepen op beschermde soorten niet gecompenseerd kunnen is er in het kader van de Flora- en Faunawet sprake van een ontheffingsplicht. Mitigatie kan derhalve omslachtige ontheffingsprocedures voorkomen. In het navolgende schema staan de te nemen stappen weergegeven.

Figuur 1. Stroomschema van de effecten van mitigerende maatregelen op beschermde soorten uit de Flora- en Faunawet en de Habitatrichtlijn.

Naast de FF-wet kan in sommige gevallen het dienstig zijn om bouwplannen te toetsen aan de Vogel- en Habitatrichtlijn. Dit is met name het geval als locaties waar ingrepen plaats gaan vinden in de nabijheid van of in Natura 2000 gebieden liggen. Het dichtstbijzijnde Natura 2000 gebied is in het onderhavige geval de Oudegaasterbrekken, Fluessen en omgeving, een gebied dat onder de Habitat- en Vogelrichtlijn valt. Het zuidelijkste puntje van dit gebied ligt 4,3 km ten noorden van het plangebied. Een ander Natura 2000 gebied, het IJsselmeer dat eveneens onder de Habitat- en Vogelrichtlijn valt ligt op ruim 7 km van het plangebied. Gezien de betrekkelijk grote afstanden tot genoemde Natura 2000 terreinen valt er bij de realisatie van een nieuw melkveebedrijf bij Tjergaast geen negatieve invloed te verwachten op de ecologische waarden van genoemde Natura 2000 gebieden. Toetsing aan de Habitat- en Florarichtlijn kan daarom in dit geval achterwege blijven.

Methode

De planlocatie werd op 20 maart, 1 april en 17 april door schrijver dezes bezocht. Eerst lag het in de bedoeling een eenmalige quickscan uit te voeren. Toen op 20 maart duidelijk werd dat rond het plangebied weidevogels huisden en er grutto's voorkwamen werd besloten het terrein nog enkele malen te bezoeken. Op 20 maart was de territoriumvestiging van weidevogels nog verre van voltooid, een later bezoek moest meer duidelijkheid scheppen in hoeverre het plangebied en naaste omgeving betekenis had als broedgebied voor weidevogels. Besloten werd om het hele blok gronden in gebruik bij de firma De Jong (afbeelding 3) te bekijken. Dit omdat het nieuw bouwblok midden in dit gebied is gepland. Op 1 en 17 april werd vanuit een auto met behulp van een verrekijker een territoriumkartering uitgevoerd van de aanwezige vogels. Bij beide bezoeken werd een inschatting gemaakt van de ecologische waarde van de op het beoogde bouwblok aanwezige graslandvegetatie. Natuurlijk werd er gekeken of er plantensoorten aanwezig waren die in de FF-wet worden genoemd. Ook werd gekeken naar de aanwezigheid van zoogdieren die in die wet worden genoemd of sporen daarvan. De deels te dempen sloot werd bij alle drie de veldbezoeken met een schepnet bemonsterd. Hierbij werd gekeken naar de aanwezigheid van ondergedoken waterplanten, vissen en amfibieën.

Het te bebouwen perceel ligt in de buurt van Spannenburg, Tjerkgaast tussen het Margrietkanaal en het Slotermeer (afb. 1, foto 1). Het betreft een perceel grasland. De bodem bestaat uit knipklei op veen met daaronder zand. Door het beoogde bouwblok loopt een sloot die men deels wil dempen. Het nieuwe bouwblok ligt centraal op de gronden in gebruik bij de firma De Jong (afbeelding 3).

Afbeelding 3. De gronden in gebruik bij Firma De Jong.

Resultaten

Planten

De in het plangebied aanwezige graslandvegetatie bleek vegetatiekundig niet zeer waardevol. Het bleek productief grasland te zijn. Dat heeft te maken met het feit dat het stevig bemest grasland op knipklei betreft (foto 2). Er werden geen plantensoorten op het perceel aangetroffen die worden genoemd in de FF-wet. Opvallend was wel dat er tamelijk veel speenkruid voorkwam (foto 3) op de het perceel. Dat de bodem door mestinjectie gestoord wordt vormt wellicht een verklaring voor het voorkomen van vrij veel kleine veldkers. Ook werden triviale soorten als paardenbloem (foto 4) en ridderzuring (foto 5) aangetroffen. Langs de slootkant maar ook verder op het perceel stond wat pinksterbloem (foto 6). De Jong doet aan slootkantbeheer. De slootkanten worden niet bemest. Dit heeft als resultaat dat de slootkanten wat bloemrijker zijn dan de te bebouwen percelen. In het deel van de sloot dat gedempt gaat worden werden enige ondergedoken waterplanten aangetroffen namelijk sterrenkroos, grof hoornblad en smalle waterpest. Er waren in de oevers enige helofyten aanwezig zoals gele lis, waterzuring en kleine waterpeppe. Aangetekend moet worden dat voor het beoordelen van de aanwezige waterplantenvegetatie de tijd van het jaar verre van optimaal was. De ontwikkeling van de planten was nog nauwelijks opgang gekomen. Op het wateroppervlak was wat klein kroos aanwezig en flab. In ieder geval werden zowel op het land als in en rond de sloot geen planten aangetroffen die worden genoemd in de FF-wet.

Vissen

Bij de bemonstering van de sloot met een schepnet werden geen vissen gevangen. Dit hoeft niet te betekenen dat er geen vis zit, maar als er bijvoorbeeld kleine modderkruipers hadden gezeten, dan

was er toch een gerede kans dat daarvan minstens een exemplaar gevangen zou zijn. De sloot bleek zeer ondiep en had een dikke baggerlaag op de bodem.

Amfibieën

In de te dempen sloot planten zich bruine kikkers voort, gezien het feit dat op 1 april een klomp eieren van deze soort werd aangetroffen (foto 7). De bruine kikker staat in tabel 1 van de FF-wet.

Reptielen

Voor reptielen was op de planlocatie en de directe omgeving ervan geen geschikt biotoop aanwezig.

Vogels

Op en rond de planlocatie was sprake van de aanwezigheid van een weidevogelpopulatie. Op 1 april werden enkele paren tureluurs vastgesteld. Op 17 april bleken die grotendeels te zijn verdwenen. De meeste weidevogels (met uitzondering van de scholekster) waren te vinden ten zuidoosten van het geplande bouwblok. Er is sprake van een tamelijk magere weidevogelstand omdat de dichtheden waarin de soorten voorkomen tamelijk laag bleek te zijn. De figuren 1 t/m 6 geven de verspreiding van territoria van weidevogels weer zoals die op 17 april werd vastgesteld. De aanwezige scholeksters bleken zich ten dele nog niet territoriaal te gedragen maar zaten nog in een groep van 8 exemplaren (een zgn. soos). Voor de goede orde: de stippen op de kaarten zijn plekken waar territoriumhouders zich bevonden, het zijn geen nestelplaatsen (die daar overigens wel in de buurt aanwezig zullen zijn of komen). Opmerkelijk is dat er een zingende veldleeuwerik werd waargenomen, zowel op 20 maart als op 1 en 17 april, zodat hier gevoeglijk kan worden aangenomen dat we van doen hebben met een territorium. De veldleeuwerik is in het agrarisch gebied zeer sterk in aantal achteruit gegaan. Het begint zo langzamerhand een schaarse vogel te worden in niet-natuurterreinen. Bij het betreden van het bouwblok op 1 april vloog er een graspieper op. Op 17 april werd net ten zuidwesten van het beoogde bouwblok plek een zingend exemplaar waargenomen zodat aangenomen moet worden dat er sprake was van een territorium. Op 20 maart foerageerden ten westen van het geplande bouwblok een klein aantal grauwe ganzen en zat er een groep smienten langs de brede vaart ten noordwesten van het bouwblok. Op 1 april waren er rond het bouwblok geen ganzen meer aanwezig, maar werden er wel verse ganzenkeutels gevonde. Van de smienten restten nog 5 exemplaren. Op 17 april waren geen smienten meer aanwezig.

Zoogdieren

Vlak naast het te realiseren bouwblok werden sporen aangetroffen van de veldmuis (foto 8). Uit navraag bij De Jong bleek dat veldmuizen op zijn landerijen zeker in sommige jaren tamelijk algemeen kunnen zijn. De veldmuis wordt genoemd in de FF-wet in tabel 1. Er geldt dus een zorgplicht. Volgens informatie van de heer De Jong huist er in de oeverlanden van het Slotermeer één of meerdere vossen. Dat zou kunnen verklaren dat er juist in de landerijen die dicht bij het meer liggen zo weinig weidevogels voorkomen. Vossen en weidevogels gaan moeilijk of niet samen. Wil je weidevogels behouden dat ware het wenselijk dat er geen vossen in de oeverlanden van het Slotermeer huisden. Vestiging van een nieuw melkveebedrijf zal geen invloed hebben op de aanwezigheid van vossen in de oeverlanden van het Slotermeer.

Mitigerende maatregelen

Doordat in een deel van een sloot die gedempt zal worden de bruine kikker bleek voor te komen, een soort die genoemd wordt in tabel 1 van de FF-wet (licht beschermde soorten), is er sprake van een zorgplicht (figuur 1) (bijvoorbeeld het verplaatsen van klompen kikkerdril). Mitigerende maatregelen zijn in principe niet nodig. Toch bleek de heer De Jong bereid te zijn het verlies van dit deel van de sloot te willen compenseren door het verlengen van een sloot ten zuidoosten van het beoogde bouwblok. Hiermee wordt de teloorgang van het broedbiotoop van de bruine kikker gecompenseerd.

Net ten zuidwesten van het bouwblok in engere zin werd een territorium aangetroffen van een graspieper. Op de landerijen van De Jong (40 ha) werden op 17 april in totaal 2 territoria van deze soort vastgesteld. De vraag is van of de nieuwbouw van een melkveebedrijf een negatieve invloed zal hebben op de stand van de graspieper op het plangebied en de omgeving ervan. Het beoogde bouwblok heeft een grootte van 1,5 ha, wat een betrekkelijk klein deel is van de gronden die De Jong in gebruik heeft. Het gebied is qua graspieperbezetting verre van verzadigd, oftewel er is plaats te over voor deze soort. Naar inschatting van de onderzoeker zal de vestiging van een nieuw melkveebedrijf geen negatieve invloed hebben op de stand van de graspieper omdat er biotoop te over aanwezig blijft. Daarom lijkt een uitgebreide toets in zake van de graspieper overbodig omdat er geen afbreuk wordt gedaan aan de gunstige staat van instandhouding, er geen sprake is van een in of bij de wet genoemd belang en er dus sprake is van een bevredigende oplossing, immers ruimte voor territoria te over. Verder van het bouwblok af komen scholekster, kievit, grutto en veldleeuwerik voor. Naar inzicht van de onderzoeker zal de vestiging van een nieuw melkveebedrijf op de beoogde planlocatie geen negatieve invloed hebben op deze weidevogels zodat mitigerende maatregelen niet nodig zijn. De heer De Jong is begaan met het lot van weidevogels en probeert een actief weidevogelbeheer uit te voeren. Als De Jong gaat wonen te midden van zijn eigen landerijen wordt de kans groter dat hij aanwezige legfels kan opsporen (hij is immers meer aanwezig in het gebied). Daarmee wordt de kans groter dat legfels bij bijvoorbeeld het maaien van de graslanden gaan overleven. Het is dus mogelijk dat de vestiging van een nieuw melkveebedrijf op de hoek van de Stikels en De Bolten de overlevingskansen van weidevogellegfels kan vergroten.

De vestiging van een nieuw bouwblok heeft mogelijk een klein effect op de ter plekke levende veldmuizen. Omdat het bouwblok 1,5 ha groot is, zal dit in kwantitatieve zin nauwelijks effect hebben op de stand van de veldmuis op de 40 ha gronden die De Jong beheert. Mitigerende maatregelen zijn voor deze licht beschermde soort niet nodig.

Het aanbrengen van beplanting

In de plannen tot nieuwbouw is een beplantingsschema opgenomen. Er zouden bosschages moeten komen aan de noordwestzijde van het nieuw bouwblok. In de ogen van de onderzoeker is het aanbrengen van opgaand geboomte in een gebied waar weidevogels huizen ongewenst. Het geboomte kan een uitvalsbasis bieden voor jagende buizerds en haviken. Ook is het verre van denkbaar dat zich zwarte kraaien vestigen. Deze vogels hebben het vaak voorzien op eieren en jongen van weidevogels. Ook dit zal de weidevogelstand niet ten goede doen komen. Acht men het noodzakelijk om desalniettemin beplanting aan te brengen dan is het beter alleen struiken aan te planten die niet al te hoog worden. Worden doornstruiken als mei- en sleedoorn aangeplant, dan kan ecologische winst worden geboekt, omdat dit soort struiken een aantrekkelijk broedbiotoop vormen voor verschillende zangvogels.

Ecologische winst

De vestiging van een nieuw melkveebedrijf kan nogal wat ecologische winst met zich meebrengen. In moderne ligstallen huizen vaak grote aantallen vogels (pers. obs). Men kan hierbij denken aan huis- en ringmussen, holenduiven en spreeuwen. Vaak broeden er boerenzwaluwen in dit soort stallen. Voorwaarde hiervoor is dat de vogels permanent te toegang tot de stal hebben, dus dat er bijvoorbeeld permanent een staldeur open staat. Om boerenzwaluwen te stimuleren kan men wat horizontale plankjes aan de draagbalken van de stal aanbrengen. Anders dan huiszwaluwen moeten boerenzwaluwen een steuntje hebben waarop ze hun van klei vervaardigde nest kunnen bouwen. Als in de te bouwen kapschuur (wagenberging) een kerkuilenkast wordt geplaatst, is de kans niet denkbeeldig dat zich op termijn kerkuilen in die schuur vestigen. Daarmee zou nog meer ecologische winst geboekt worden.

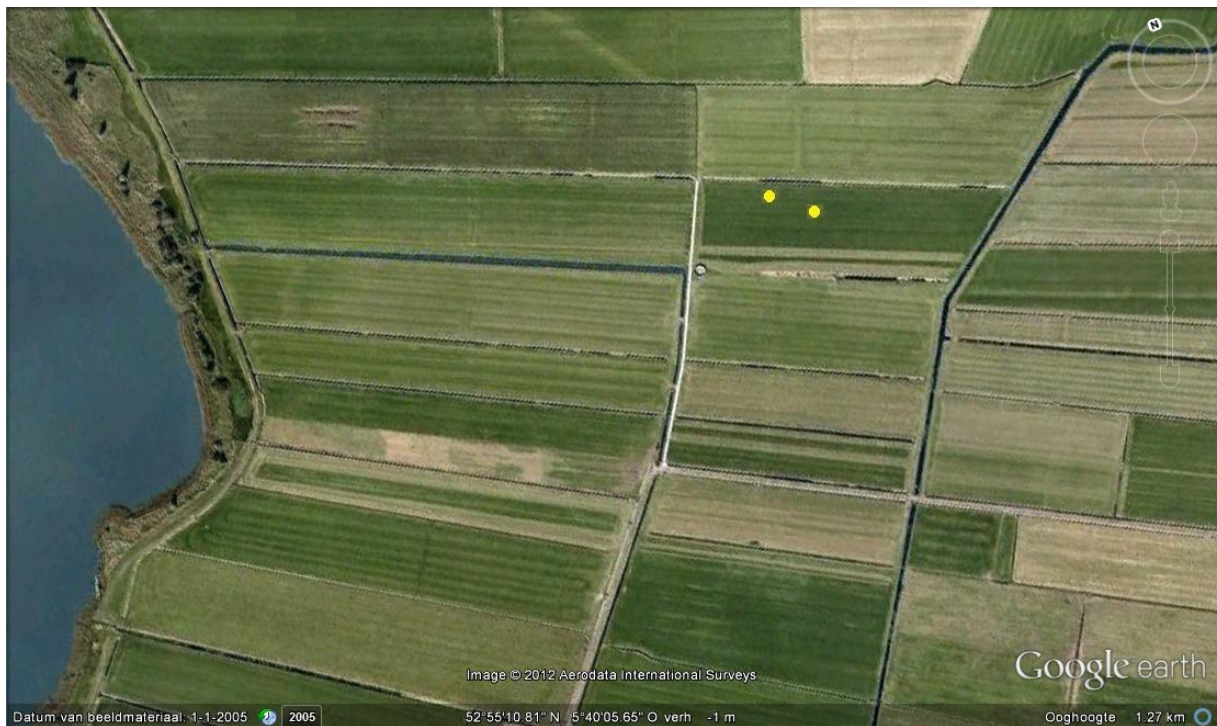
Conclusie

Vestiging van een nieuw melkveebedrijf op de hoek van de Stikels en De Bolten bij Spannenburg brengt, als er ter compensatie van een gedeeltelijk te dempen sloot een nieuwe wordt gegraven, geen significante ecologische effecten met zich mee. De plantengroei op de te bebouwen percelen is weinig bijzonder. Er groeien geen planten die worden genoemd in de Flora- en Faunawet of in Habitatrichtlijn. Nabij het te realiseren bouwblok in engere zin werd een territorium aangetroffen van een graspieper. Omdat de stand van de graspieper in het gebied laag is, is er nog ruimte te over voor deze zangvogel. De auteur denkt daarom niet dat uitvoer van de plannen om een nieuw melkveebedrijf te vestigen op genoemde locatie een negatieve invloed heeft op het voorkomen van de graspieper. Op het beoogde bouwblok zal een sloot worden gedempt. In dit gedeelte bleek een klomp kikkerdril van bruine kikkers aanwezig zijn. Voor de bruine kikker geldt een zorgplicht. In dit rapport wordt voorgesteld om een nieuw sloot te graven ten zuidoosten van het bouwblok. Hiermee wordt de teloorgang van bruine kikkerbiotoop gecompenseerd. Verder werd vastgesteld dat er veldmuis aanwezig is op of nabij het bouwblok. Gezien het feit dat de veldmuis tamelijk algemeen in het gebied voorkomt (med. J. de Jong), lijkt bebouwing van 1,5 ha in kwantitatieve zin nauwelijks invloed te hebben als men de zaak bekijkt op bedrijfsniveau (nu 40 ha, later 60 ha). Omdat de veldmuis in tabel 1 van de FF-wet wordt genoemd, is mitigatie niet nodig (figuur 1). Omdat de heer De Jong zich wil vestigen op zijn landerijen zal hij meer nazorg kunnen verlenen aan de weidevogels dan hij nu kan. Dat zou wel eens gunstig voor die vogels kunnen uitpakken. Omdat zich vaak grote aantallen broedvogels (waaronder boerenzwaluwen) in ligboxenstallen vestigen kan er sprake zijn van ecologische winst. Voorwaarde hiervoor is wel dat de nieuwe ligboxenstal permanent toegankelijk voor vogels is (bijvoorbeeld door een permanent openstaande schuurdeur. Wordt in een te bouwen kapschuur een kerkuilenkast wordt geplaatst, is het bepaald niet denkbeeldig dat zich daadwerkelijk kerkuilen in de schuur vestigen. Ook dat zou men als ecologische winst kunnen duiden.

Worden de in het voorgaande gedane aanbevelingen opgevolgd dan is de uitvoering van de beoogde nieuwbouw van een melkveebedrijf niet in strijd met de FF-wet. Hoewel er soorten op of in de nabijheid van de beoogde bouwplaats voorkomen die worden genoemd in de FF-wet, komt hun voortbestaan niet in gevaar door de realisatie van de plannen. Belangrijke ecologische winst kan geboekt worden als de nieuwe ligboxenstal toegankelijk wordt gemaakt voor (broedvogels), plaatsing van een kerkuilenkast in een te bouwen kapschuur kan eveneens een belangrijke ecologische winst met zich meebrengen als er zich daadwerkelijk uilen vestigen.

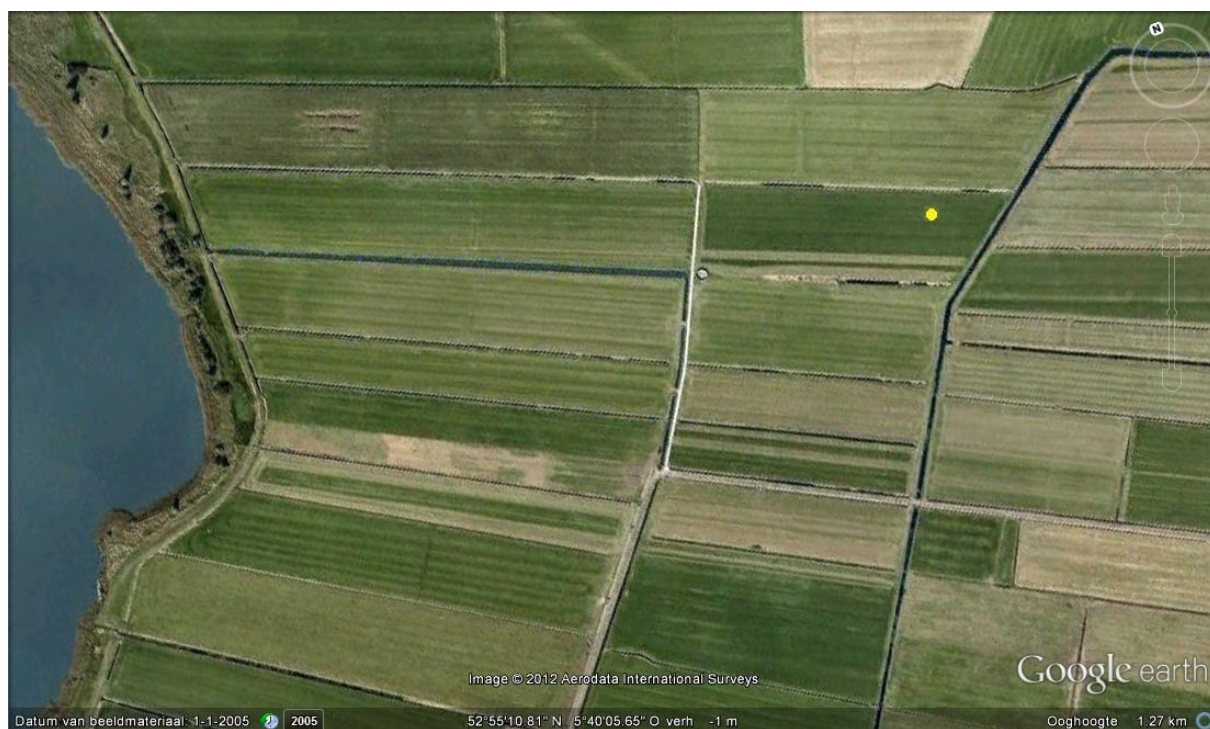
Figuur 1. Territoria van scholeksters (opname 17-4-2012). Het ovaal geeft de locatie van een soos weer.

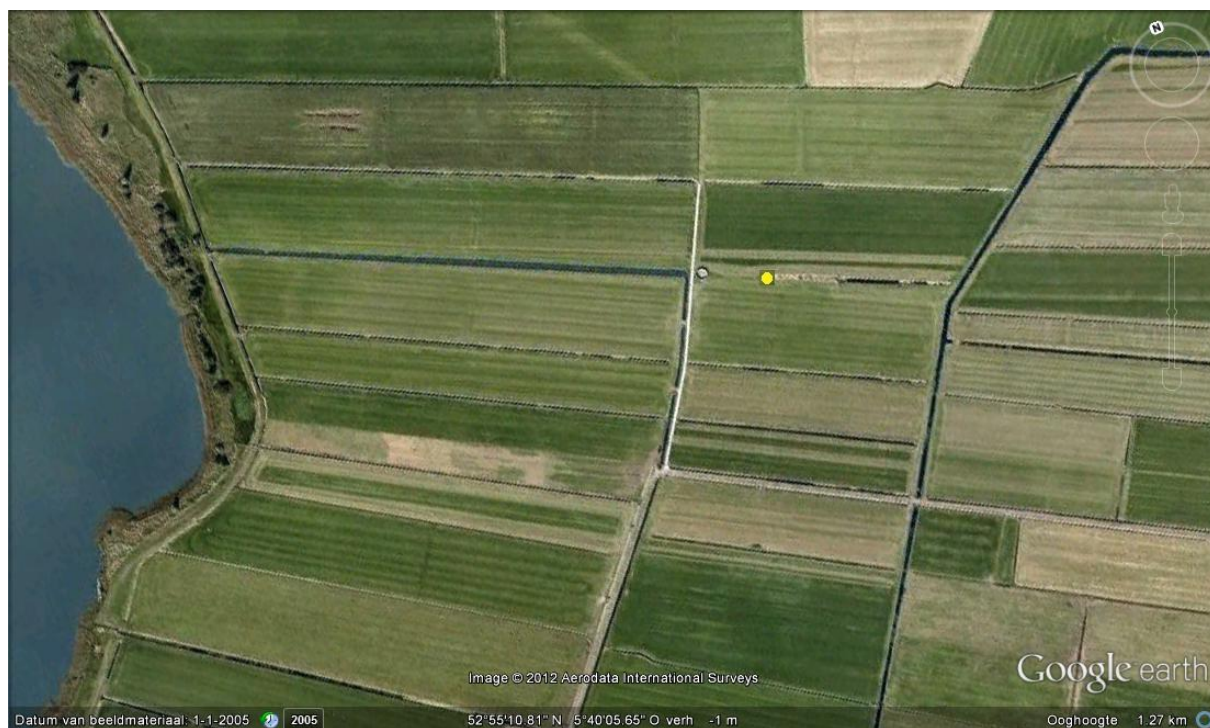
Figuur 2. Territoria van kievit (opname 17-4-2012).

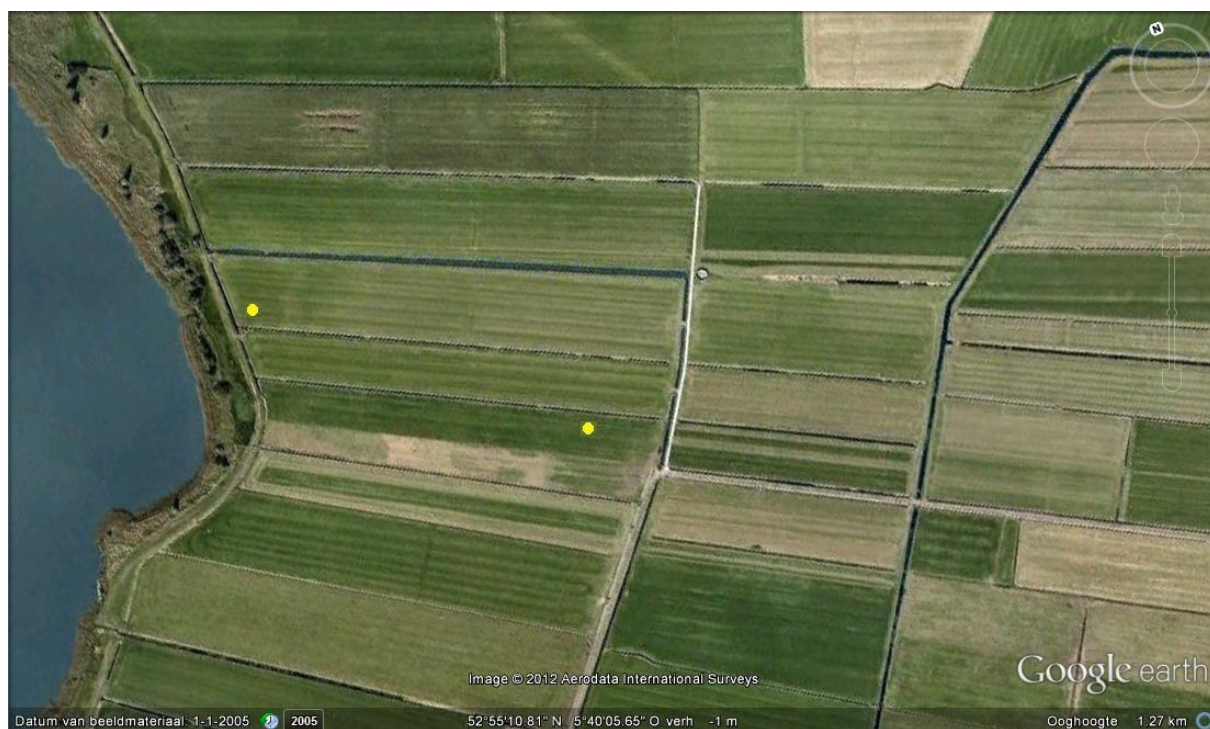
Figuur 3. Territoria grutto (opname 17-4-2012).

Figuur 4. Territorium tureluur (opname 17-4-2012).

Figuur 5. Territorium veldleeuwerik (opname 17-4-2012).

Figuur 6. Territoria graspieper (opname 17-4-2012).

Foto1. Het beoogde bouwblok gezien vanuit het zuidoosten.

Foto 2. Sporen van mestinjectie.

Foto 3. Speenkruid.

Foto 4. Paardenbloem.

Foto 5. Ridderzuring.

Foto 6. Pinksterbloem.

Foto 7. Kikkerdril van bruine kikker.

Foto 8. Holletje veldmuis.

**Een bureauonderzoek en inventariserend
veldonderzoek door middel van boringen
voor een terrein op de hoek van De
Stikels en De Bolten te Tjerkgaast,
gemeente Skarsterlân (F)**

K.A. Hebinck

ARC-Rapporten 2012-91

Geldermalsen
2012
ISSN 1574-6887

Colofon

Een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen voor een terrein op de hoek van De Stikels en De Bolten te Tjerkgaast, gemeente Skarsterlân (F)

ARC-Rapporten 2012-91
ARC-Projectcode 2012/079

Beheer en plaats van documentatie
Archaeological Research & Consultancy

Tekst
K.A. Hebinck
Afbeeldingen
K.A. Hebinck
Redactie
A.J. Wullink

Versie 1.1, 6 juli 2012

Uitgegeven door
ARC bv
Postbus 41018
9701 CA Groningen

ISSN 1574-6887

Geldermalsen, 2012

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

Inhoud

1	Inleiding	4
1.1	Aanleiding tot het onderzoek	4
1.2	Ligging en beschrijving van het onderzoeksgebied	4
1.3	Overzicht van de geplande werkzaamheden	4
1.4	Doel van het inventariserend veldonderzoek	4
1.5	Werkwijze	5
2	Resultaten bureau-onderzoek	6
2.1	Bekende aardwetenschappelijke waarden	6
2.2	Bekende archeologische waarden	6
2.3	Historische situatie	7
2.4	Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel	7
3	Resultaten inventariserend veldonderzoek	8
3.1	Booronderzoek	8
4	Conclusies en aanbevelingen	10
5	Samenvatting	11
	Bijlagen	22

Projectgegevens

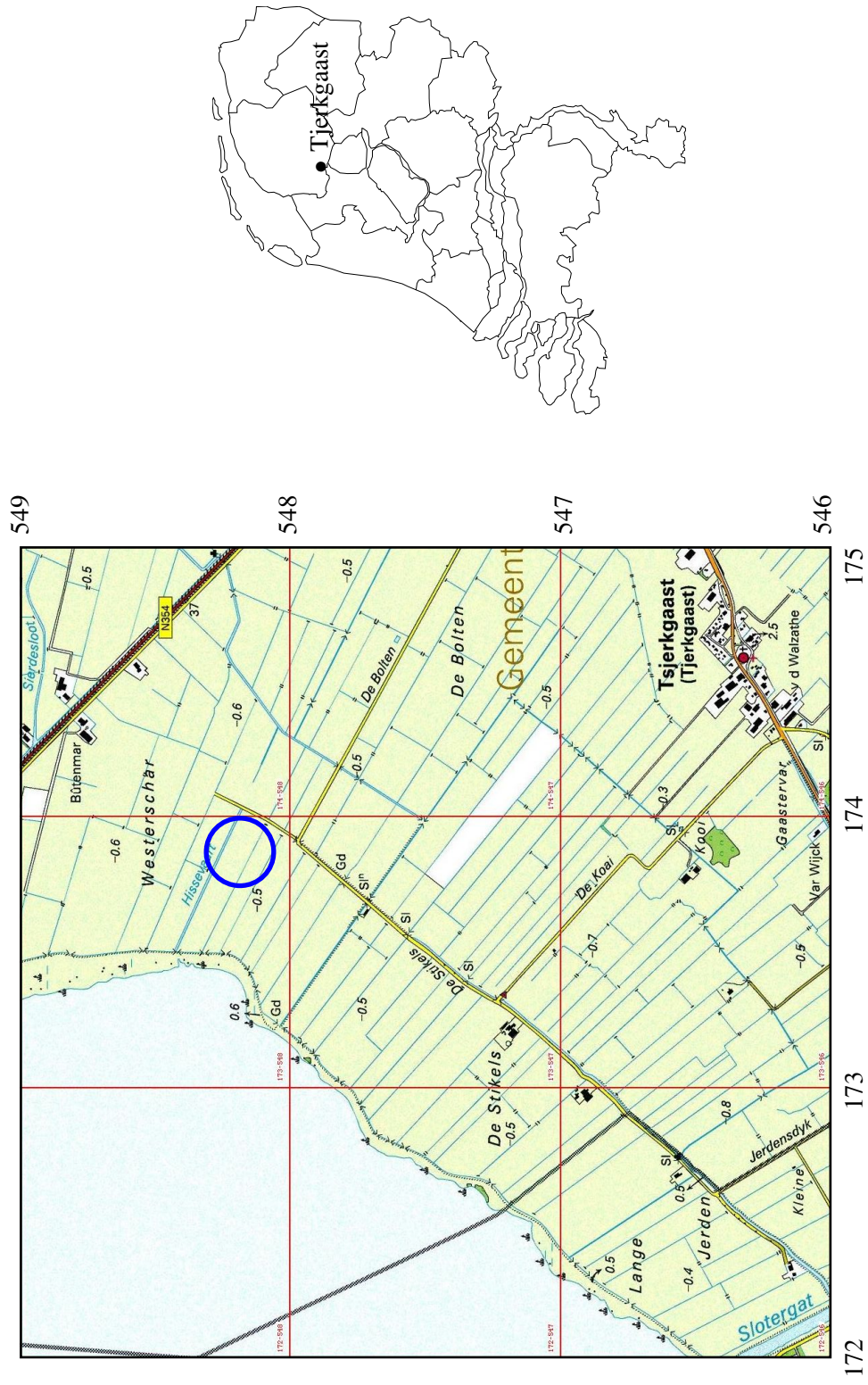
Projectnaam	Tjerkgaast, De Stikels
Projectcode	2012/079
Type onderzoek	Bureauonderzoek en karterend booronderzoek
CIS-code	52.152
Projectleider	drs. K.A. Hebinck
Contact	0345-620106, k.hebinck@arcbv.nl
Opdrachtgever	dhr. J. de Jong
Contact	06-20416285, johannesdejong.1@home.nl
Bevoegde overheid	Gemeente Skarsterlân, dhr. H. de Roo
Contact	0513-481234

Locatiegegevens

Toponiem	De Stikels
Plaats	Tjerkgaast
Gemeente	Skarsterlân
Provincie	Fryslân
Kaartblad	15F
Centrum-coördinaten	173.910/548.140
Oppervlakte	ca. 1,5 ha

Beschrijving onderzoekslocatie

Aardwetenschappelijke waarden	Formatie van Nieuwkoop met dek van Formatie van Naaldwijk op Formatie van Bostel, ontgonnen veenvlakte, waardveengronden, grondwatertrap II
Archeologische waarden	Geen waarden op locatie en in directe omgeving.
Historische waarden	Locatie vanaf begin 19e eeuw onbebouwd en in gebruik als hooiland.
Verwachting	Middelhoge trefkans resten uit periode Steentijd – Vroege Bronstijd, middelhoge trefkans resten uit de periode vanaf de Middeleeuwen.
Resultaten	Bodemprofiel deels intact, geen archeologische indicatoren aangetroffen, geen vervolg.

Abbeelding 1. Topografische kaart van de onderzoekslocatie (blauw omcirkeld) en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

1 Inleiding

1.1 Aanleiding tot het onderzoek

In opdracht van fam. De Jong heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd voor een terrein op de hoek van De Stikels en De Bolten te Tjerkgaast.

Aanleiding tot dit onderzoek vormt de bouwaanvraag voor de nieuwbouw van een melkveebedrijf. Conform de Wet op de archeologische monumentenzorg¹ dient het plangebied eerst te worden onderzocht op de aanwezigheid van archeologische waarden.

Het veldonderzoek is verricht door F. Kasbergen MA en drs. K.A. Hebinck op 15 juni 2012. Voorafgaand is het bureauonderzoek uitgevoerd. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA versie 3.2).²

1.2 Ligging en beschrijving van het onderzoeksgebied

De onderzoekslocatie ligt nabij de hoek van De Stikels en de Bolten, ten noordwesten van Tjerkgaast. De ligging van de onderzoekslocatie is weergegeven in afbeelding 1. De locatie is onbebouwd en in gebruik als hooiland. Het terrein heeft een oppervlakte van ca. 2,5 hectare en ligt op een hoogte van 0,7 tot 0,4 m –NAP.

1.3 Overzicht van de geplande werkzaamheden

De geplande werkzaamheden bestaan uit de nieuwbouw van een melkveebedrijf. Hiervoor zal onder andere een woning, een ligboxenstal en een schuur gebouwd worden. Rondom het bedrijf zal beplanting worden aangebracht. Een overzicht van de geplande werkzaamheden is weergegeven in afbeelding 2. De maximale geplande verstoringsdiepte bedraagt 2 m –mv.

1.4 Doel van het inventariserend veldonderzoek

Bureau-onderzoek

Doel van het bureau-onderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en om het plangebied. Op basis van de verkregen informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslocatie opgesteld. Hierin wordt beschreven of er archeologische resten aanwezig (kunnen) zijn in het plangebied, wat de potentiële aard en omvang hiervan is en

¹In werking getreden op 1 september 2007.

²De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl.

of de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied een bedreiging vormen voor het bodemarchief. Indien dit het geval is, wordt geadviseerd op welke wijze hiermee in het vervolgtraject van de plannen rekening dient te worden gehouden.

Inventariserend veldonderzoek

Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe het in het bureau-onderzoek voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren en met veldwaarnemingen te completeren. Het IVO bestaat uit drie stappen: verkennend, karterend en waarderend onderzoek. Het verkennende onderzoek richt zich op de bodemopbouw en mogelijke bodemverstoringen die de archeologische trefkans kunnen beïnvloeden. Het karterende onderzoek stelt vast of er al dan niet archeologische waarden aanwezig zijn. Het waarderende onderzoek bepaalt de waarde van de archeologische resten.

1.5 Werkwijze

Bureau-onderzoek

Voor het bureau-onderzoek wordt bronnenmateriaal uit diverse disciplines geraadpleegd en geïntegreerd tot een archeologisch verwachtingsmodel. Op basis van geologische, geomorfologische en bodemkundige informatie wordt een beeld geschetst van de landschappelijke ontwikkeling van de omgeving van de onderzoekslocatie. Deze landschappelijke ontwikkeling geeft inzicht in de potentiële bewoonbaarheid van de locatie. Voor dit onderzoek is gehandeld volgens de richtlijnen van de FAMKE, de Friese Archeologische Monumentenkaart Extra, waarop de provincie een overzicht geeft van de bekende archeologische waarden in Friesland. Daarnaast worden in de FAMKE richtlijnen gegeven over hoe in het geval van bedreiging dient te worden omgegaan met het bodemarchief. De FAMKE vormt een aanvulling op Archis2, de online archeologische database van de Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed (RCE). In Archis2 zijn onder meer de Archeologische Monumenten Kaart (AMK), de Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) en losse archeologische waarnemingen opgenomen. De historische ontwikkeling wordt beschreven aan de hand van historisch-topografisch kaartmateriaal en historische bronnen. Hierbij wordt ook ingegaan op eventuele (sub)recente verstoringen die de archeologische verwachting beïnvloeden.

Inventariserend veldonderzoek

Het IVO is uitgevoerd volgens de strategie ‘karterend onderzoek 2’ van de FAMKE. Hiertoe zijn 14 boringen gezet in een grid van 40 × 50 meter. De boringen zijn gezet tot een diepte van 100 tot 170 cm –mv en minimaal 30 cm in de C-horizont. De positie van de boringen is ingemeten met behulp van GPS en de maaiveldhoogte bepaald met behulp van het AHN. Voor het boren is gebruikgemaakt van een edelmanboor met een diameter van 7 cm en een guts met een diameter van 3 cm. De bodemopbouw is beschreven volgens de Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode (Bosch 2005). Het opgeboorde materiaal doorzocht op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten, houtskool, vuursteen, natuursteen, verbrand leem en bot.

2 Resultaten bureau-onderzoek

2.1 Bekende aardwetenschappelijke waarden

De onderzoekslocatie ligt binnen het noordelijk veengebied op de flank van een al dan niet gestuwde keileemrug van Gaasterland en Joure. Dit keileem is door Scandinavisch landijs afgezet tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saalien (370.000–130.000 jaar geleden) en wordt, binnen de Formatie van Drenthe, tot het Laagpakket van Gieten gerekend. In het Laat-Glaciaal (13.000 – 10.000 jaar geleden) werden eolische dekzanden (Formatie van Bostel, Laagpakket van Wierden) afgezet in de vorm van ruggen en laagten. Aan het begin van het Holoceen was hierdoor sprake van een golvend dekzandrelief (De Mulder et al. 2003, Berendsen 2005).

In het eerste deel van het Holoceen (vanaf ca. 10.000 jaar geleden) konden zich in dit pakket pleistocene afzettingen bodems ontwikkelen. Door het grove en arme moedermateriaal bestonden deze bodem op de hogere droge zandgronden voornamelijk uit podzolgronden. In het Holoceen stijgt, door het afsmelten van de ijskappen na het Weichselien, ook de zeespiegel. Door de hiermee gepaard gaande stijging van de grondwaterspiegel ontstaan in het Nederlandse kustgebied uitgestrekte veenmoerassen die zich kunnen uitbreiden over de hoger gelegen zandgronden. De stuwwallen tussen Gaasterland en Joure raken tussen 3850 en 2750 v. Chr. ingesloten door veen. De toppen van deze stuwwallen blijven volgens Vos et al. (2011) nog vrij lang boven het omringende veengebied uitsteken, maar rond 800 n. Chr. is alleen Gaasterland zelf niet door veen overgroeid. Later is er vanuit het Zuiderzeebekken een dunne laag klei op het veen afgezet. Vanaf de Late Middeleeuwen wordt dit veengebied ontgonnen. Vanaf de 18e eeuw zijn grote delen van het veen afgegraven ten behoeve van turfwinning. Door ontginning en turfwinning is het veen grotendeels verdwenen. Op delen is restveen achtergebleven.

Volgens de geomorfologische kaart (afb. 3) ligt de onderzoekslocatie binnen een ontgonnen veenvlakte (1M46). De hogergelegen delen ten zuidoosten van de onderzoekslocatie zijn weergegeven als vlaktes van ten dele verspoelde dekzanden (2M14). Dit zijn gebieden waar het dekzand direct aan het maaiveld voorkomt. Deze hogergelegen ruggen zijn ook duidelijk zichtbaar op het AHN (afb. 4).

Volgens de bodemkaart (afb. 5) zijn er op de onderzoekslocatie waardveengronden op zand, beginnend ondieper dan 120 cm –mv (kVz) met grondwatertrap II. Waardveengronden zijn veengronden waarop een kleidek is afgezet dat dunner is dan 40 cm (De Bakker & Schelling 1989). Op de dekzandruggen ten zuidoosten van de onderzoekslocatie zijn vooral moerige podzolgronden met een kleidek en een moerige tussenlaag (kWp) te vinden en in mindere mate veldpodzolgronden (Hn21).

2.2 Bekende archeologische waarden

In de omgeving van de onderzoekslocatie zijn geen archeologische monumenten aanwezig. Ook zijn er geen waarnemingen bekend (zie afb. 6). Er is ook slecht

één archeologisch onderzoek in de directe omgeving uitgevoerd. Het gaat om een booronderzoek voor een terrein aan de Strjitwei ten noordoosten van de onderzoekslocatie, dat in 2005 door ARC bv is uitgevoerd. Hierbij is in het dekzand, op 1 tot 1,3 m –mv onder het veen, geen podzolbodem aangetroffen. Hieruit blijkt dat het gebied laaggelegen was en daarmee niet aantrekkelijk voor bewoning. Ook zijn er in de boringen geen archeologische indicatoren aangetroffen (De Roller & Bergsma 2005).

2.3 Historische situatie

Op de kadastrale kaart uit het begin van de 19e eeuw (afb. 8) is te zien dat de onderzoekslocatie onbebouwd is en in gebruik is als hooiland. Op de topografische kaart uit 1909 (afb. 9) is in deze situatie nog geen verandering gekomen. Ook nu is de onderzoekslocatie nog steeds in gebruik als hooiland.

2.4 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

De onderzoekslocatie ligt binnen een dekzandlandschap dat is afgedekt door veen. Hierdoor is er sprake van twee mogelijke archeologische niveau's:

- Aan de top van het veen, direct aan het maaiveld, kunnen archeologische resten verwacht worden uit de periode vanaf de Late Middeleeuwen, toen het veengebied werd ontgonnen. Daar waar het veen niet is afgegraven, geldt in principe een middelhoge verwachting. Op de FAMKE valt de onderzoekslocatie geheel binnen de eenheid 'karterend 3'. De archeologische verwachting heeft vooral betrekking op veenterpen of verhoogde woonplaatsen.
- In de top van het dekzand kunnen archeologische resten (vuursteenvindplaatsen) verwacht worden uit de steentijd. De archeologische resten worden verwacht in de bovenste halve meter van het oorspronkelijke podzolprofiel. De top van het dekzand wordt binnen 1,20 m –mv verwacht. Hierdoor heeft de onderzoekslocatie op de FAMKE een middelhoge verwachting op archeologische resten uit de steentijd (zie afb. 7; legenda-eenheid 'karterend 2'). De hogergelegen dekzandruggen ten zuidoosten van de onderzoekslocatie hebben een hoge trefkans. Wanneer de top van de podzolen (de A- E- en B-horizonten) is verstoord, is de kans op *in situ* archeologische resten klein te noemen.

3 Resultaten inventariserend veldonderzoek

3.1 Booronderzoek

Tijdens het karterend booronderzoek zijn in totaal 14 boringen gezet tot een diepte van 100 tot 160 cm –mv. De locaties van de boringen zijn weergegeven in afbeelding 10. De boorstaten zijn weergegeven in bijlage 1.

Bodemopbouw

De bodem op de onderzoekslocatie bestaat aan de top uit een 20 tot 40 cm dikke bouwvoor van matig siltige tot zwak zandige klei. In de boringen 1 – 4, 6, 8 en 14 is hieronder nog een 10 tot 15 cm dunne laag zwak tot matig siltige klei aanwezig. De kleilaag ligt, met uitzondering van de boringen 1 en 3, op sterk kleilig tot mineraalarm veen. In boring 1 zijn in het kleipakket nog wel veenbrokken aanwezig, waaruit blijkt dat ook hier veen aanwezig is geweest. De veenlaag heeft binnen het onderzoeksgebied een dikte van 10 (boring 8) tot 80 cm (boring 2).

In boring 8, in het oosten van de onderzoekslocatie, gaat de veenlaag op een diepte van 50 cm –mv over in een grijze laag zwak siltig zand met daaronder een laag donker oranjebruin zand. De grijze laag is de uitspoelingshorizont (de E-horizont) met daaronder de bruine inspoelingslaag (de podzol-B-horizont). De B-horizont gaat via een oranjegele overgangslaag (BC-horizont) over in het moedermateriaal (de C-horizont). In de boringen 1 en 11 is in het zand alleen nog een intacte BC-horizont aangetroffen. In boring 11 ligt de BC-horizont onder een laag verspoeld zand en in boring 1 onder een vergraven E-horizont. In de overige boringen gaat het pakket veen, en in boring 3 de kleilaag, op een diepte van 60 tot 120 cm –mv direct over in de C-horizont, die bestaat uit donkergeel tot grijsgeel zwak siltig zand.

Interpretatie

Uit de hierboven beschreven bodemopbouw blijkt, dat er binnen het grootste deel van het onderzoeksgebied nog veen aanwezig is dat is afgedekt door een dunne kleilaag. Deze kleilaag is waarschijnlijk afgezet bij overstromingen vanuit het Zuidoerzeebekken. In het veen zijn geen aanwijzingen waargenomen voor de aanwezigheid van een veenterp of verhoogde woonplaats binnen de onderzoekslocatie. De top van het dekzand ligt op een diepte van 50 tot 120 cm –mv (1 – 1,65 m –NAP; zie afb. 11). In het centrale deel van de onderzoekslocatie ligt het dekzand het diepst en aan de randen ligt het iets hoger. Op het hoogste punt van het oorspronkelijke dekzandlandschap, in het oosten van de onderzoekslocatie, is in één boring (boring 8) een intact podzolprofiel aangetroffen. Ook in boring 1 en 11, waar nog een BC-horizont is aangetroffen, ligt het dekzand hoger. Uit de BC-horizont en de vergraven E-horizont in boring 1 blijkt, dat ook hier een podzolbodem aanwezig was. Ter plaatse van boring 11 is de top van het dekzand en het aanwezige podzolprofiel tot op de BC-horizont verspoeld. In de top van het dekzand van deze hogergelegen delen, waar nog archeologische resten uit de steentijden verwacht kunnen worden, zijn in geen van de boringen archeologische indicatoren waargenomen die kunnen duiden op de aanwezigheid van bewoningsresten.

In de overige boringen in het lageregelegen deel van het dekzandlandschap, is geen podzolbodem aangetroffen. Hier was sprake van relatief hoge grondwaterstanden, waardoor hier geen podzolbodem kon vormen. Door deze hogere grondwaterstanden waren deze delen in het verleden waarschijnlijk minder aantrekkelijk voor bewoning, zeker in vergelijking met de hogeregelegen dekzandruggen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Deze delen hebben dan ook een lage verwachting voor bewoningsresten uit de steentijd.

4 Conclusies en aanbevelingen

Op basis van het veldonderzoek kunnen de volgende conclusies worden getrokken:

- Op de onderzoekslocatie is sprake van een golvend dekzandlandschap (top op 1 tot 1,65 m –NAP), dat wordt afgedekt door veen. Op het dekzand kunnen archeologische resten verwacht worden uit de steentijd.
- In de top van het veen, waarin archeologische resten verwacht kunnen worden uit de periode vanaf de Late Middeleeuwen, zijn geen aanwijzingen waargenomen voor de aanwezigheid van een veenterp op de onderzoekslocatie.
- Aan de randen van de onderzoekslocatie ligt de top van het dekzand hoger. Hier is in één boring sprake van een intact podzolprofiel. Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van bewoningsresten in de top van het dekzand.
- Het centrale, lagergelegen deel van de onderzoekslocatie is waarschijnlijk minder aantrekkelijk geweest voor bewoning in vergelijking met de hogergelegen dekzanden in de omgeving. Dit deel heeft dan ook een lage trefkans op archeologische resten uit de steentijd.

Door het ontbreken van archeologische indicatoren en de ligging in laaggelegen nat gebied van het grootste deel van de onderzoekslocatie, zijn er vanuit archeologisch oogpunt geen bezwaren tegen de voorgenomen nieuwbouw. Geadviseerd wordt om de locatie vrij te geven.

Het is aan de bevoegde overheid, Gemeente Skarsterlân, om dit terrein definitief vrij te geven. De archeologische meldingsplicht blijft van kracht. Wanneer tijdens de graafwerkzaamheden archeologische sporen of resten worden aangetroffen, dan dient dit, conform art. 53 van de Wamz, onverwijld te worden gemeld bij de bevoegde overheid.

Als er vanuit de bevoegde overheid geen op- of aanmerkingen op deze rapportage komen, dan kan deze versie als de definitieve worden beschouwd.

5 Samenvatting

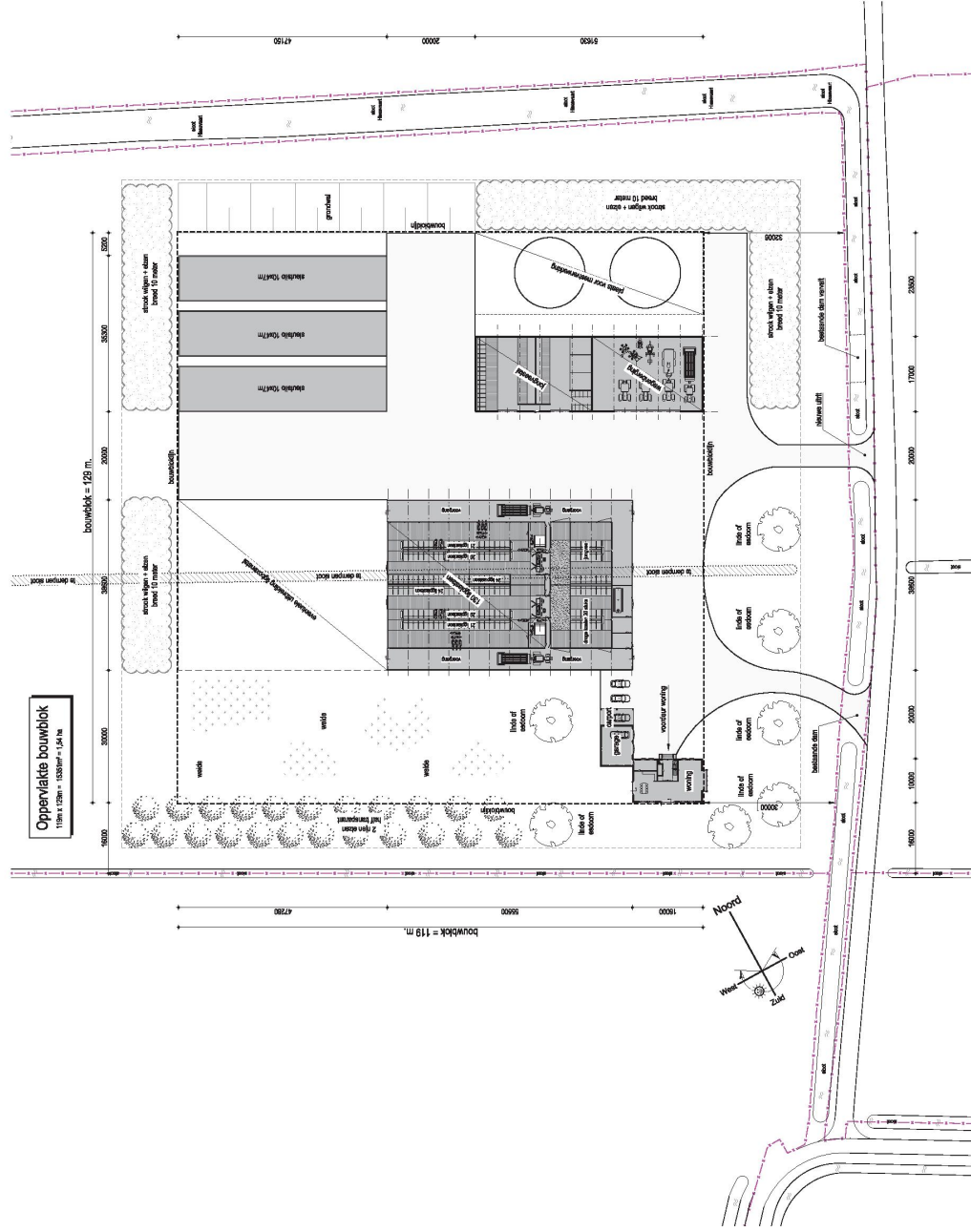
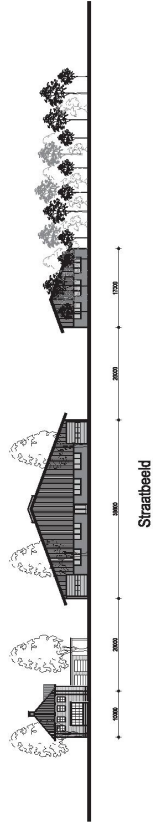
In opdracht van fam. De Jong heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een bureauonderzoek en inventariserend veldonderzoek door middel van boringen uitgevoerd voor een terrein op de hoek van De Stikels en De Bolten te Tjerkgaast. Aanleiding tot dit onderzoek vormt de bouwaanvraag voor de nieuwbouw van een melkveebedrijf. Het veldonderzoek heeft tot doel om de archeologische verwachting uit het bureauonderzoek te verfijnen door middel van veldwaarnemingen en zo tot een advies te komen met betrekking tot eventuele vervolgstappen in de AMZ-cyclus.

De onderzoekslocatie ligt in een dekzandlandschap op de flank van een keileemrug dat is afgedekt door veen. Dit veen is in de Late Middeleeuwen ontgonnen. Hierdoor geldt er voor de top van het veen een middelhoge verwachting voor archeologische resten (vooral veenterpen) uit de periode vanaf de Late Middeleeuwen. In de top van het dekzand kunnen archeologische resten (vuursteenvindplaatsen) uit de steentijd verwacht worden. In de directe omgeving zijn geen archeologische resten bekend.

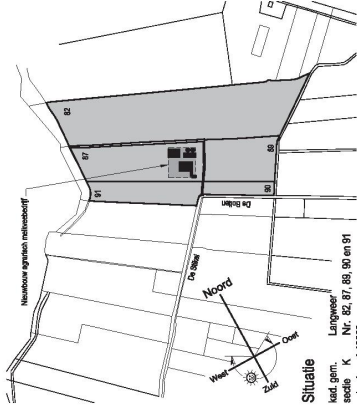
Uit het veldonderzoek blijkt dat er sprake is van een dunne veenlaag die een golvend dekzandlandschap afdekt. In de top van het veen zijn geen aanwijzingen waargenomen voor de aanwezigheid van een veenterp op de onderzoekslocatie. Aan de randen van de onderzoekslocatie ligt de top van het dekzand hoger. Hier is in één boring sprake van een intact podzolprofiel. In drie boringen is het profiel afgetopt. Er zijn geen archeologische indicatoren aangetroffen die duiden op de aanwezigheid van bewoningsresten in de top van het dekzand. In het centrale, lager gelegen deel van de onderzoekslocatie is geen podzolbodem gevormd. Dit deel van de onderzoekslocatie was waarschijnlijk minder aantrekkelijk geweest voor bewoning, zeker in vergelijking met de hoger gelegen dekzanden in de omgeving. Dit deel heeft dan ook een lage trefkans op archeologische resten uit de steentijd. Hierdoor worden er bij de geplande werkzaamheden waarschijnlijk geen archeologische waarden bedreigd en wordt vrijgave geadviseerd.

Literatuur

- Bakker, H. de & J. Schelling, 1989. *Systeem van bodemclassificatie voor Nederland; de hogere niveaus*. Wageningen.
- Berendsen, H.J.A., 2004. *De vorming van het land*. Assen (Fysische geografie van Nederland). 4e, geheel herziene druk.
- Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*. Assen.
- Bosch, J.H.A., 2005. *Archeologische Standaard Boorbeschrijvingsmethode. Op basis van de Standaard Boor Beschrijvingsmethode, versie 5.2*. Utrecht (TNO-rapport NITG 05-043-A).
- Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.
- Mulder, E.F.J. de, M. C. Geluk, I.L. Ritsema, W. E. Westerhoff & T. E. Wong, 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.
- Roller, G.J. de & G.M.A. Bergsma, 2005. *Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van een bureau-onderzoek en boringen aan de Strjitwei te Tjerkgaast, gemeente Skasterlân (Fr.)*. Groningen (ARC-Rapporten 2005-79).
- Vos, P.C., J. Bazelmans, H.J.T. Weerts & M.J. van der Meulen, 2011. *Atlas van Nederland in het Holoceen*. Amsterdam.

Locatie nieuw agrarisch bouwblok
vlg's advies Nije Pleats is locatie D.

Situatie
met gem.
sede K
actueel 1:10000
Langweer
Nr. 82, 87, 88, 90 en 91

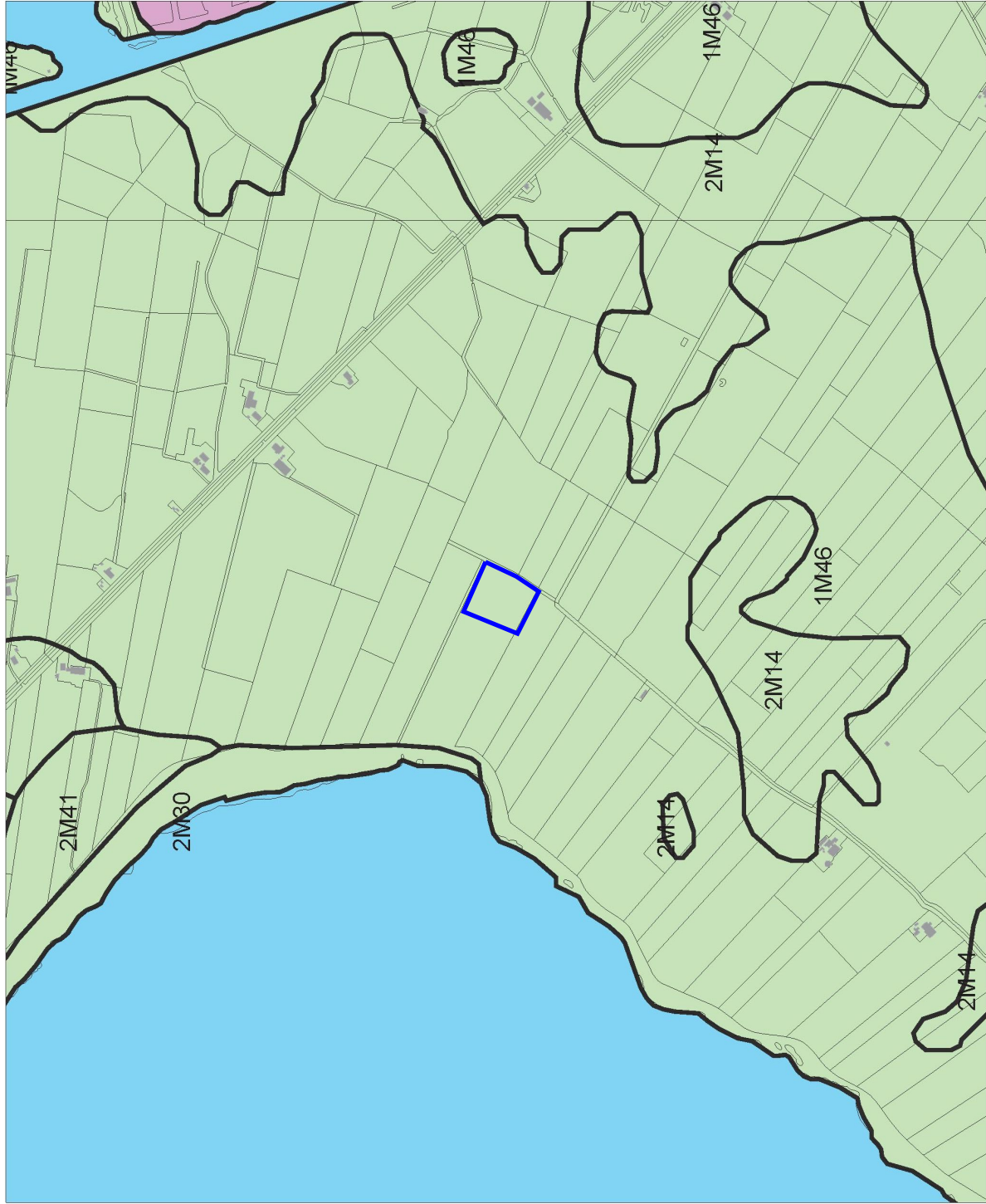
project	Nieuwbouw agrarisch melkveebedrijf op de hoek van De Silets en De Bolten te Tjerkgaast		
coördinator	V.O.F. De Jong Spannenburg Geestdijk 17 8522 MV Tjerkgaast		
ontwerper	PRAATPLAN - 02		
versie	1500	formaat	600x840
datum	23-01-17	J.A.	1105
afg. A		afg. E	
afg. B		afg. F	
afg. C		afg. G	
afg. D		afg. H	
afg. I		afg. J	
afg. K		afg. L	
afg. M		afg. N	
afg. O		afg. P	
afg. Q		afg. R	
afg. S		afg. T	
afg. U		afg. V	
afg. W		afg. X	
afg. Y		afg. Z	
afg. AA		afg. AB	
afg. AC		afg. AD	
afg. AE		afg. AF	
afg. AG		afg. AH	
afg. AI		afg. AJ	
afg. AK		afg. AL	
afg. AM		afg. AN	
afg. AO		afg. AP	
afg. AQ		afg. AR	
afg. AS		afg. AT	
afg. AU		afg. AV	
afg. AW		afg. AX	
afg. AY		afg. AZ	
afg. BA		afg. BB	
afg. BC		afg. BD	
afg. BE		afg. BF	
afg. BG		afg. BH	
afg. BI		afg. BJ	
afg. BK		afg. BL	
afg. BM		afg. BN	
afg. BO		afg. BP	
afg. BQ		afg. BR	
afg. BS		afg. BT	
afg. BU		afg. BV	
afg. BW		afg. BX	
afg. BY		afg. BZ	
afg. CA		afg. CB	
afg. CC		afg. CD	
afg. CE		afg. CF	
afg. CG		afg. CH	
afg. CI		afg. CJ	
afg. CK		afg. CL	
afg. CM		afg. CN	
afg. CO		afg. CP	
afg. CQ		afg. CR	
afg. CS		afg. CT	
afg. CU		afg. CV	
afg. CW		afg. CX	
afg. CY		afg. CZ	
afg. DA		afg. DB	
afg. DC		afg. DD	
afg. DE		afg. DF	
afg. DG		afg. DH	
afg. DI		afg. DJ	
afg. DK		afg. DL	
afg. DM		afg. DN	
afg. DO		afg. DP	
afg. DQ		afg. DR	
afg. DS		afg. DT	
afg. DU		afg. DV	
afg. DW		afg. DX	
afg. DY		afg. DZ	
afg. EA		afg. EB	
afg. EC		afg. ED	
afg. EE		afg. EF	
afg. EG		afg. EH	
afg. EI		afg. EJ	
afg. EK		afg. EL	
afg. EM		afg. EN	
afg. EO		afg. EP	
afg. EQ		afg. ER	
afg. ES		afg. ET	
afg. EU		afg. EV	
afg. EW		afg. EX	
afg. EY		afg. EZ	
afg. FA		afg. FB	
afg. FC		afg. FD	
afg. FE		afg. FF	
afg. FG		afg. FH	
afg. FI		afg. FJ	
afg. FK		afg. FL	
afg. FM		afg. FN	
afg. FO		afg. FP	
afg. FQ		afg. FR	
afg. FS		afg. FT	
afg. FU		afg. FV	
afg. FW		afg. FX	
afg. FY		afg. FZ	
afg. GA		afg. GB	
afg. GC		afg. GD	
afg. GE		afg. GF	
afg. GG		afg. GH	
afg. GI		afg. GJ	
afg. GK		afg. GL	
afg. GM		afg. GN	
afg. GO		afg. GP	
afg. GQ		afg. GR	
afg. GS		afg. GT	
afg. GU		afg. GV	
afg. GW		afg. GX	
afg. GY		afg. GZ	
afg. HA		afg. HB	
afg. HC		afg. HD	
afg. HE		afg. HF	
afg. HG		afg. HH	
afg. HI		afg. HJ	
afg. HK		afg. HL	
afg. HM		afg. HN	
afg. HO		afg. HP	
afg. HQ		afg. HR	
afg. HS		afg. HT	
afg. HU		afg. HV	
afg. HW		afg. HX	
afg. HY		afg. HZ	
afg. IA		afg. IB	
afg. IC		afg. ID	
afg. IE		afg. IF	
afg. IG		afg. IH	
afg. II		afg. IJ	
afg. IK		afg. IL	
afg. IM		afg. IN	
afg. IO		afg. IP	
afg. IQ		afg. IR	
afg. IS		afg. IT	
afg. IU		afg. IV	
afg. IW		afg. IX	
afg. IY		afg. IZ	
afg. JA		afg. JB	
afg. JC		afg. JD	
afg. JE		afg. JF	
afg. JG		afg. JH	
afg. JI		afg. JJ	
afg. JK		afg. JL	
afg. JM		afg. JN	
afg. JO		afg. JP	
afg. JQ		afg. JR	
afg. JS		afg. JT	
afg. JU		afg. JV	
afg. JW		afg. JX	
afg. JY		afg. JZ	
afg. KA		afg. KB	
afg. KC		afg. KD	
afg. KE		afg. KF	
afg. KG		afg. KH	
afg. KI		afg. KJ	
afg. KK		afg. KL	
afg. KM		afg. KN	
afg. KO		afg. KP	
afg. KQ		afg. KR	
afg. KS		afg. KT	
afg. KU		afg. KV	
afg. KW		afg. KX	
afg. KY		afg. KZ	
afg. LA		afg. LB	
afg. LC		afg. LD	
afg. LE		afg. LF	
afg. LG		afg. LH	
afg. LI		afg. LJ	
afg. LK		afg. LL	
afg. LM		afg. LN	
afg. LO		afg. LP	
afg. LQ		afg. LR	
afg. LS		afg. LT	
afg. LU		afg. LV	
afg. LW		afg. LX	
afg. LY		afg. LZ	
afg. MA		afg. MB	
afg. MC		afg. MD	
afg. ME		afg. MF	
afg. MG		afg. MH	
afg. MI		afg. MJ	
afg. MK		afg. ML	
afg. MM		afg. MN	
afg. MO		afg. MP	
afg. MQ		afg. MR	
afg. MS		afg. MT	
afg. MU		afg. MV	
afg. MW		afg. MX	
afg. MY		afg. MZ	
afg. NA		afg. NB	
afg. NC		afg. ND	
afg. NE		afg. NF	
afg. NG		afg. NH	
afg. NI		afg. NJ	
afg. NK		afg. NL	
afg. NM		afg. NN	
afg. NO		afg. NP	
afg. NQ		afg. NR	
afg. NS		afg. NT	
afg. NU		afg. NV	
afg. NW		afg. NX	
afg. NY		afg. NZ	
afg. OA		afg. OB	
afg. OC		afg. OD	
afg. OE		afg. OF	
afg. OG		afg. OH	
afg. OI		afg. OJ	
afg. OK		afg. OL	
afg. OM		afg. ON	
afg. OO		afg. OP	
afg. OQ		afg. OR	
afg. OS		afg. OT	
afg. OU		afg. OV	
afg. OW		afg. OX	
afg. OY		afg. OZ	
afg. PA		afg. PB	
afg. PC		afg. PD	
afg. PE		afg. PF	
afg. PG		afg. PH	
afg. PI		afg. PJ	
afg. PK		afg. PL	
afg. PM		afg. PN	
afg. PO		afg. PP	
afg. PQ		afg. PR	
afg. PS		afg. PT	
afg. PU		afg. PV	
afg. PW		afg. PX	
afg. PY		afg. PZ	
afg. QA		afg. QB	
afg. QC		afg. QD	
afg. QE		afg. QF	
afg. QG		afg. QH	
afg. QI		afg. QJ	
afg. QK		afg. QL	
afg. QM		afg. QN	
afg. QO		afg. QP	
afg. QQ		afg. QR	
afg. QS		afg. QT	
afg. QU		afg. QV	
afg. QW		afg. QX	
afg. QY		afg. QZ	
afg. RA		afg. RB	
afg. RC		afg. RD	
afg. RE		afg. RF	
afg. RG		afg. RH	
afg. RI		afg. RJ	
afg. RK		afg. RL	
afg. RM		afg. RN	
afg. RO		afg. RP	
afg. RQ		afg. RR	
afg. RS		afg. RT	
afg. RU		afg. RV	
afg. RW		afg. RX	
afg. RY		afg. RZ	
afg. SA		afg. SB	
afg. SC		afg. SD	
afg. SE		afg. SF	
afg. SG		afg. SH	
afg. SI		afg. SJ	
afg. SK		afg. SL	
afg. SM		afg. SN	
afg. SO		afg. SP	
afg. SQ		afg. SR	
afg. SS		afg. ST	
afg. SU		afg. SV	
afg. SW		afg. SX	
afg. SY		afg. SZ	
afg. TA		afg. TB	
afg. TC		afg. TD	
afg. TE		afg. TF	
afg. TG		afg. TH	
afg. TI		afg. TJ	
afg. TK		afg. TL	
afg. TM		afg. TN	
afg. TO		afg. TP	
afg. TQ		afg. TR	
afg. TS		afg. TT	
afg. TU		afg. TV	
afg. TW		afg. TX	
afg. TY		afg. TZ	
afg. UA		afg. UB	
afg. UC		afg. UD	
afg. UE		afg. UF	
afg. UG		afg. UH	
afg. UI		afg. UJ	
afg. UK		afg. UL	
afg. UM		afg. UN	
afg. UO		afg. UP	
afg. UQ		afg. UR	
afg. US		afg. UT	
afg. UU		afg. UV	
afg. UW		afg. UX	
afg. UY		afg. UZ	
afg. VA		afg. VB	
afg. VC		afg. VD	
afg. VE		afg. VF	
afg. VG		afg. VH	
afg. VI		afg. VJ	
afg. VK		afg. VL	
afg. VM		afg. VN	
afg. VO		afg. VP	
afg. VQ		afg. VR	
afg. VS		afg. VT	
afg. VU		afg. VV	
afg. VW		afg. VX	
afg. VY		afg. VZ	
afg. WA		afg. WB	
afg. WC		afg. WD	
afg. WE		afg. WF	
afg. WG		afg. WH	
afg. WI		afg. WJ	
afg. WK		afg. WL	
afg. WM		afg. WN	
afg. WO		afg. WP	
afg. WQ		afg. WR	
afg. WS		afg. WT	
afg. WU		afg. WV	
afg. WW		afg. WX	
afg. WY		afg. WZ	
afg. XA		afg. XB	
afg. XC		afg. XD	
afg. XE		afg. XF	
afg. XG		afg. XH	
afg. XI		afg. XJ	
afg. XK		afg. XL	
afg. XM		afg. XN	
afg. XO		afg. XP	
afg. XQ		afg. XR	
afg. XS		afg. XT	
afg. XU		afg. XV	
afg. XW		afg. XX	
afg. XY		afg. XZ	
afg. YA		afg. YB	
afg. YC		afg. YD	
afg. YE		afg. YF	
afg. YG		afg. YH	
afg. YI		afg. YJ	
afg. YK		afg. YL	
afg. YM		afg. YN	
afg. YO		afg. YP	
afg. YQ		afg. YR	
afg. YS		afg. YT	
afg. YU		afg. YV	
afg. YW		afg. YX	
afg. YY		afg. YZ	
afg. ZA		afg. ZB	
afg. ZC		afg. ZD	
afg. ZE		afg. ZF	
afg. ZG		afg. ZH	
afg. ZI		afg. ZJ	
afg. ZK		afg. ZL	
afg. ZM		afg. ZN	
afg. ZO		afg. ZP	
afg. ZQ		afg. ZR	
afg. ZS		afg. ZT	
afg. ZU		afg. ZV	
afg. ZW		afg. ZX	
afg. ZY		afg. ZZ	

**BOUWKUNDIG BUREAU
HAVERKAMP B.V.**
SINT NICOLAAS
Tafelweg 2
Info@haverkamp.nl
8521 NA St. Nicolaas
www.haverkamp.nl
Tm. 0513 432988
Fax. 0513 432948

Deze tekening blijft een eigendom van het bureau, ook indien het is afgedrukt of verspreid.

Afbeelding 2. Overzicht van de geplande nieuwbouw. Bron: Bou

175627 / 549542

172195 / 546738

Legenda

HUIZEN
TOP10 ((c)TDN)
GEOMORFOLOGIE ((c)Alterra)
Wanden
Hoge heuvels en ruggen
Terpen
Hoge duinen
Plateaus
Terrassen
Plateau-achtige vormen
Waaervormige glooiingen
Niet-waaervormige glooiingen
Lage ruggen en heuvels
Weivingen
Vlakten
Laagten
Ondiepe dalen
Matig diepe dalen
Diepe dalen
Water
Bebouwing
Overig (Dijken etc)

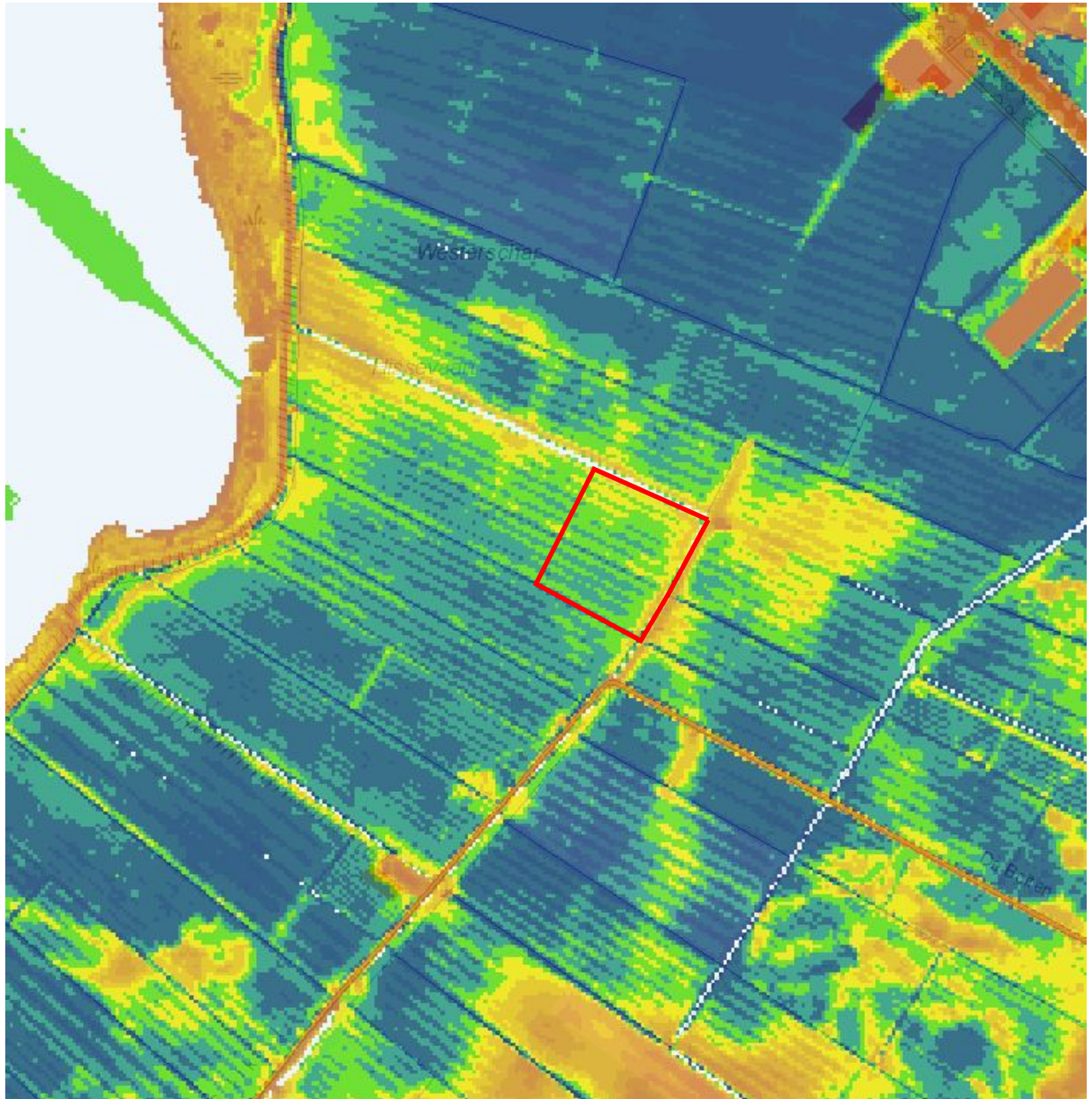
0 500 m

Archis2

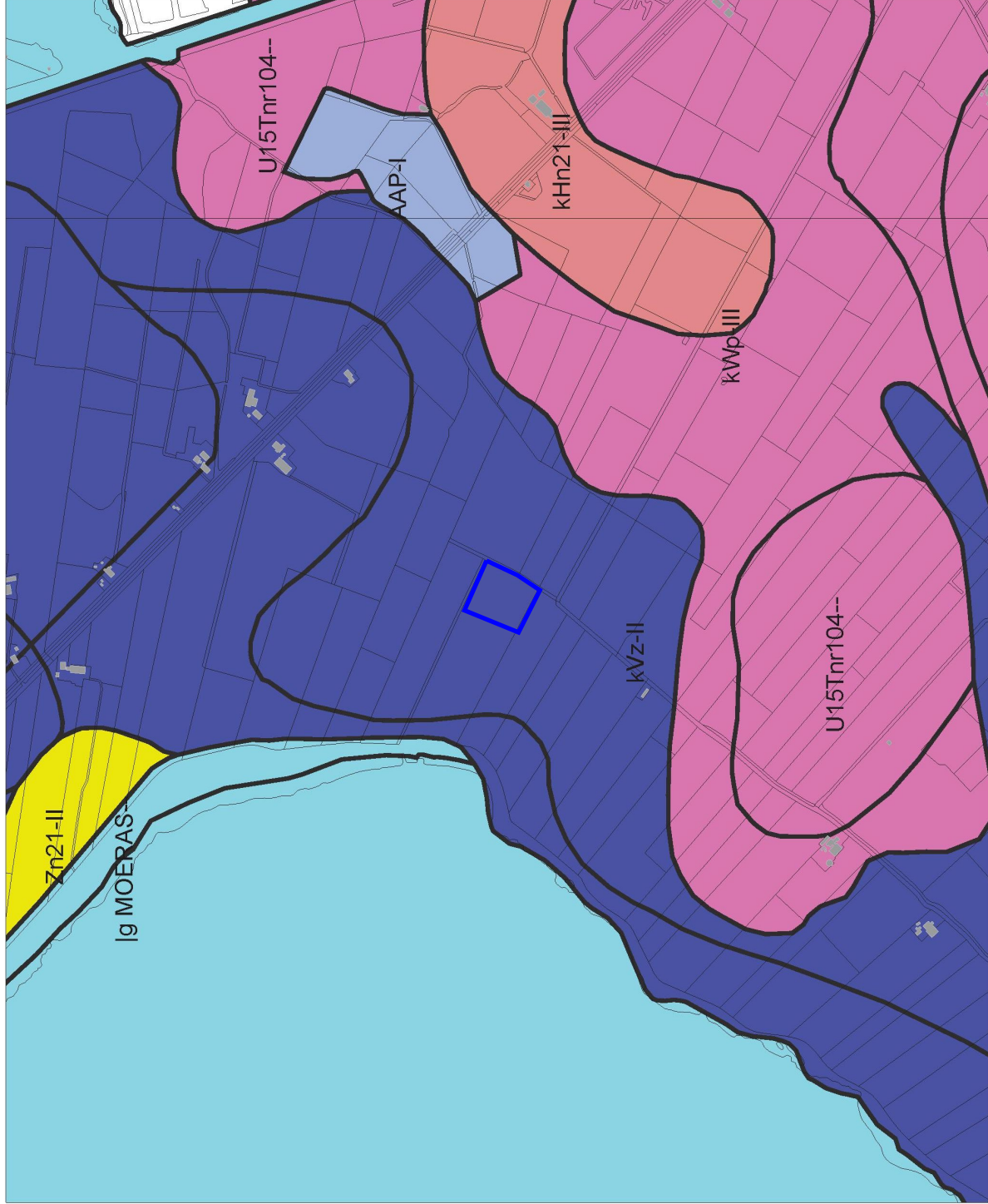
Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Afbeelding 3. Geomorfologische kaart van de onderzoekslocatie (blauwe omlijnd) en omgeving. Bron: Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed/Archis2.

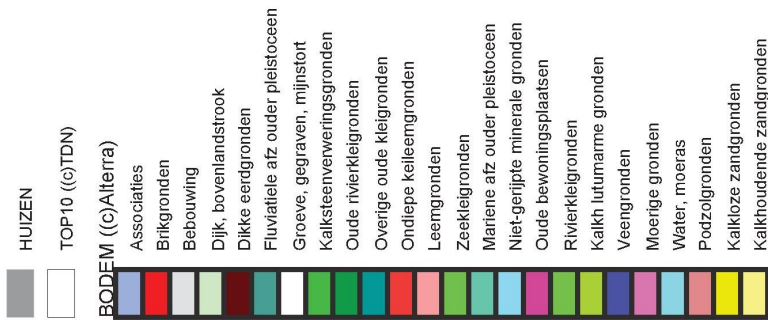
Afbeelding 4. Hoogtekaart van de onderzoekslocatie (rode omlijnd) en omgeving. Rood is hoog en blauw is laag. Bron: www.ahn.nl.

175627 / 549542

172195 / 546738

Legenda

Archis2

175629 / 549542

Legenda

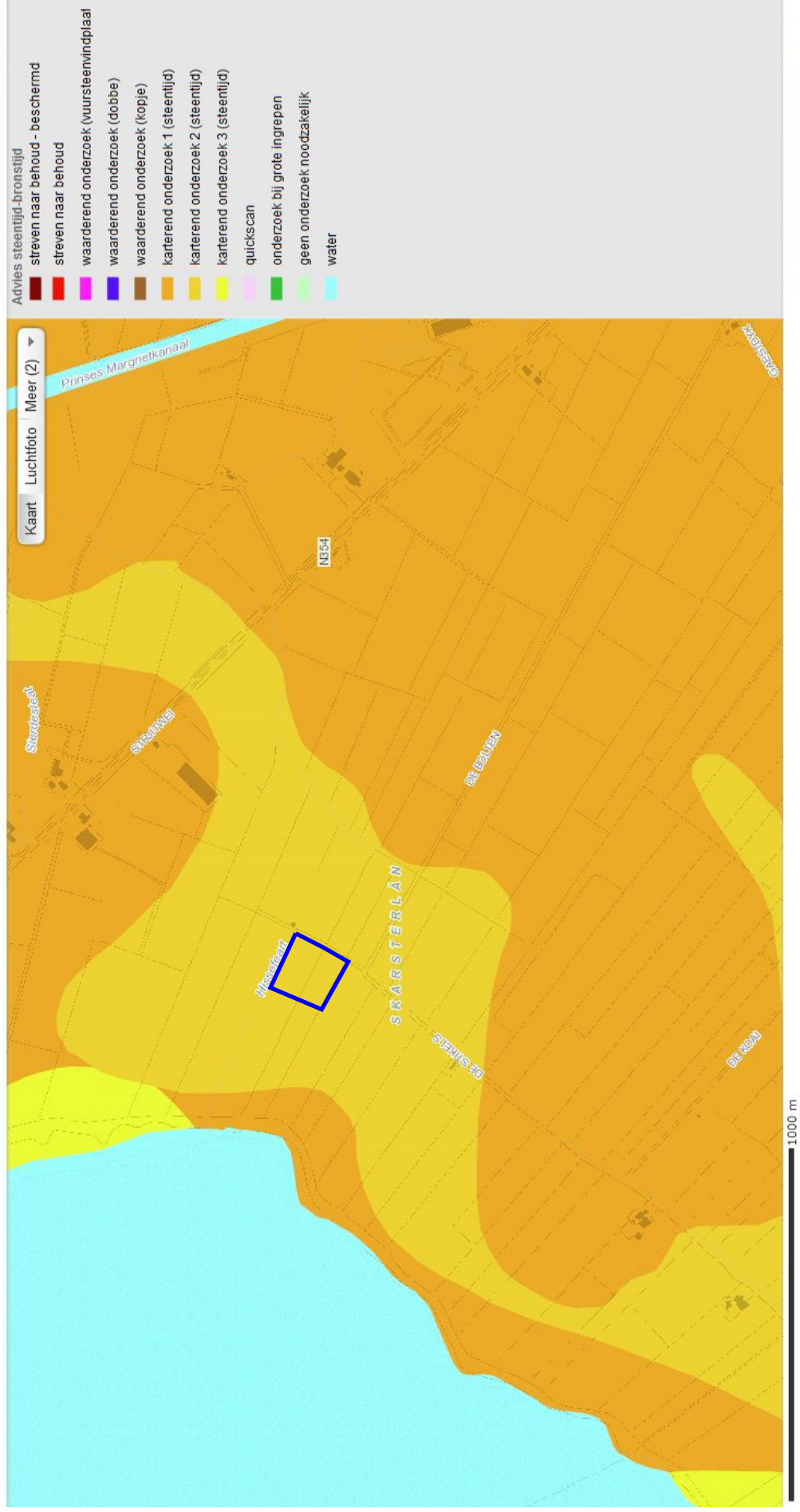
- VONDSTMELDINGEN
 -
- WAARNEMINGEN
 -
- MONUMENTEN
 - archeologische betekenis
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- ONDERZOEKSMELDINGEN
 -
- HUIZEN
 - TOP10 (o)TDN
- IKAW
 - zeer lage trefkans
 - lage trefkans
 - middel-hoge trefkans
 - hoge trefkans
 - lage trefkans (water)
 - middel-hoge trefkans (water)
 - hoge trefkans (water)
 - water
 - niet gekarteerd

0 500 m

Archis2

Rijksdienst voor het Cultureel Erfgoed
Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap

Afbeelding 7. Archeologische waarden (Steentijd – Vroege Bronstijd) op de onderzoekslocatie (blauwe omlijnd) en omgeving. Bron: FAMKE; www.fryslan.nl/chk.

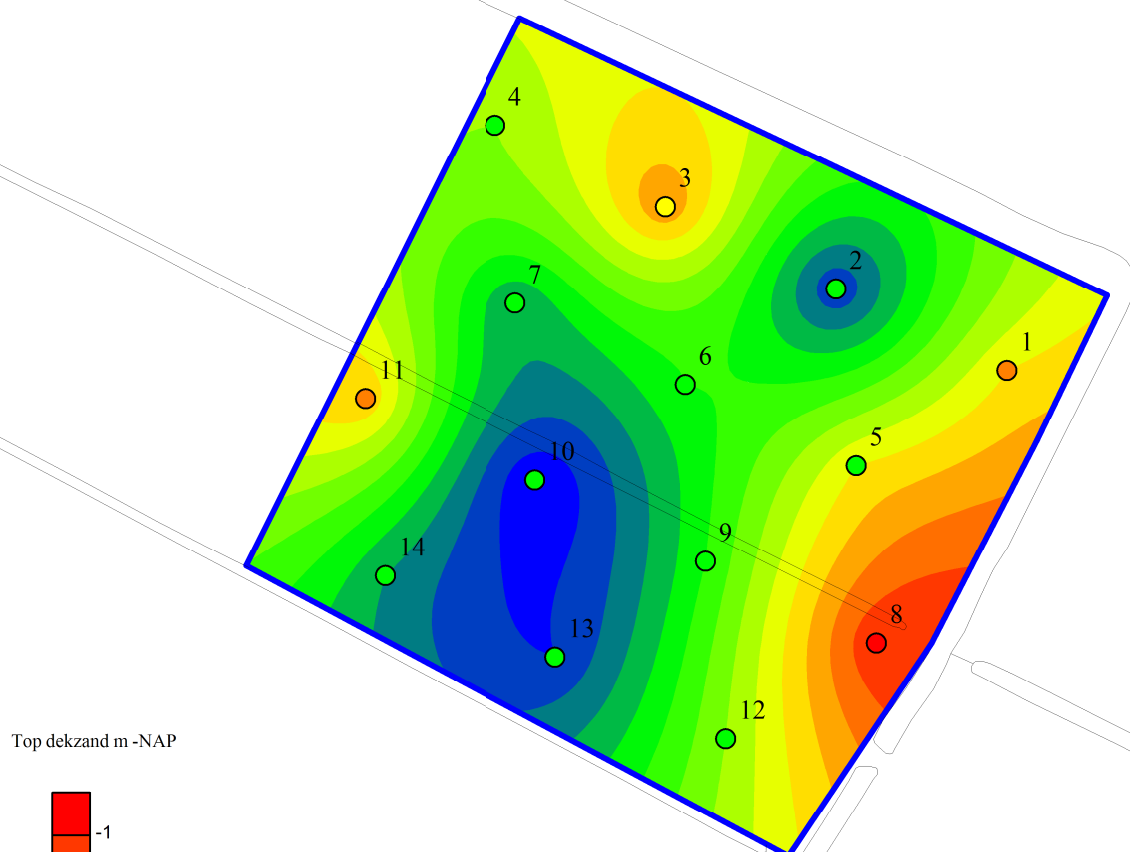
Afbeelding 8. De onderzoekslocatie (blauw omcirkeld) op de kadastrale kaart uit begin 19e eeuw. Bron: www.watwaswaar.nl.

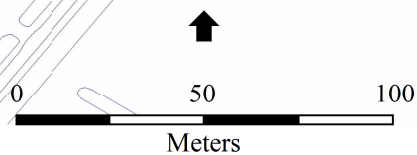
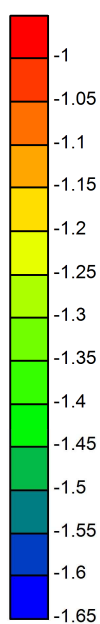
Afbeelding 9. De onderzoekslocatie (blauw omcirkeld) op de topografische kaart uit 1909. Bron: www.kich.nl.

Afbeelding 10. Het onderzoeksgebied en de ligging van de boorpunten.

Top dekzand m -NAP

Legenda

- Onderzoeksgebied
- Intact podzolprofiel
- BC-horizont
- AC-profiel, afgetopt
- AC-profiel, laaggelegen

Afbeelding 11. Het bodemprofiel in de boringen in de top van het dekzand in m -NAP

Bijlage 1 Boorstaten

Locatiebepaling	gemeten, GPS
Referentievlak	Normaal Amsterdams Peil
Maaiveldhoogtebepaling	geschat, actueel hoogtebestand
Nauwkeurigheid maaiveldhoogte	15 cm

De volgende afkortingen worden in de boorstaten gebruikt.

grondsoort (onderdeel lithologie)	s2	matig siltig
K klei	z1	zwak zandig
V veen	z3	sterk zandig
Z zand		
	humus (onderdeel lithologie)	
bijmengsel (onderdeel lithologie)	h1	zwak humeus
k1 zwak kleiig	h2	matig humeus
k3 sterk kleiig	h3	sterk humeus
km mineraalarm		
s1 zwak siltig		

boring 1 RD-X: 173.997 RD-Y: 548.156 Maaiveld: -0,50. Boormethode: edelmanboring.

diepte lithologie	kleur	grens	
20 Kz1	bruینگریjs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
30 Zs2	geel	scherp	Bodemkundige interpretaties: opgebrachte grond. Opmerkingen: kleibrokken.
60 Ks2	grijs	scherp	Vlekken: licht gevlekt, oranje. Opmerkingen: veenbrokken.
70 Zs1	grijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: vergraven. Opmerkingen: vergraven E.
90 Zs1	oranjebruin	geleidelijk	Bodemhorizont: BC.
120 Zs1	donker geel	beëindigd	Bodemhorizont: C.

boring 2 RD-X: 173.952 RD-Y: 548.178 Maaiveld: -0,40. Boormethode: edelmanboring, guts.

diepte lithologie	kleur	grens	
30 Kz1h1	bruینگریjs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
40 Ks1	grijs	diffuus	Vlekken: licht gevlekt, oranje.
60 Vk3	grijsbruin	geleidelijk	
110 Vkm	bruin	scherp	
120 Vkm	zwart	scherp	Veen soorten: gliede.
170 Zs1	grijsgeel	beëindigd	Bodemhorizont: C.

boring 3 RD-X: 173.907 RD-Y: 548.199 Maaiveld: -0,50. Boormethode: edelmanboring, guts.

diepte lithologie	kleur	grens	
40 Kz3h2	donker grijsbruin	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
60 Ks1h3	bruینگریjs	scherp	
80 Zs1	donker geelbruin	geleidelijk	Bodemhorizont: C.
110 Zs1	donker geel	beëindigd	Bodemhorizont: C.

boring 4 RD-X: 173.862 RD-Y: 548.221 Maaiveld: -0,50. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
30	Kz1	donker grijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
50	Ks2h3	donker bruingrijs	scherp	
80	Vk1	bruinzwart	scherp	
90	Zs2h2	donker bruin	geleidelijk	Bodemhorizont: C.
120	Zs1	donker geel	beëindigd	Bodemhorizont: C.

boring 5 RD-X: 173.957 RD-Y: 548.131 Maaiveld: -0,50. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
40	Ks2h2	donker bruingrijs	scherp	Veen soorten: zeggeveen.
60	Vkm	donker bruin	scherp	
70	Vkm	bruin	scherp	
80	Zs2h2	donker grijs	geleidelijk	Bodemhorizont: C.
100	Zs1	grijsgeel	beëindigd	

boring 6 RD-X: 173.912 RD-Y: 548.153 Maaiveld: -0,50. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
30	Ks2h1	grijsbruin	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
45	Ks2	donker grijs	scherp	
90	Vkm	donker bruin	scherp	Vlekken: licht gevlekt, oranje.
120	Zs1	grijsgeel	beëindigd	

boring 7 RD-X: 173.867 RD-Y: 548.174 Maaiveld: -0,60. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
40	Ks2h2	bruingrijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
80	Vkm	donker bruin	geleidelijk	
90	Vz1	grijszwart	scherp	Veen amorfiteit: sterk amorf. Veen soorten: gliede.
120	Zs1	donker geel	beëindigd	

boring 8 RD-X: 173.962 RD-Y: 548.084 Maaiveld: -0,50. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
30	Kz1h1	bruingrijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
40	Ks1	grijs	scherp	
50	Vkm	zwart	scherp	Vlekken: licht gevlekt, oranje.
60	Zs1	grijs	scherp	
70	Zs1	donker oranjebruin	geleidelijk	Bodemhorizont: E.
90	Zs1	donker oranjegeel	geleidelijk	Bodemhorizont: B.
120	Zs1	donker geel	beëindigd	Bodemhorizont: BC.

boring 9 RD-X: 173.917 RD-Y: 548.106 Maaiveld: -0,60. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
20	Ks2	grijsbruin	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
60	Vkm	donker zwartgrijs	geleidelijk	
80	Vkm	oranjebruin	scherp	Bodemhorizont: C.
90	Zs1	geelgrijs	geleidelijk	
100	Zs1	geel	beëindigd	Bodemhorizont: C.

boring 10 RD-X: 173.872 RD-Y: 548.127 Maaiveld: -0,70. Boormethode: edelmanboring.

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks2	grijsbruin	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
70 Vkm	donker zwartgrijs	geleidelijk	
95 Vkm	oranjebruin	scherp	
100 Zs1	geelgrijs	geleidelijk	Bodemhorizont: C.
120 Zs1	geel	beëindigd	Bodemhorizont: C.

boring 11 RD-X: 173.827 RD-Y: 548.149 Maaiveld: -0,70. Boormethode: edelmanboring.

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Ks1h1	grijsbruin	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
45 Vkm	donker zwartgrijs	scherp	
50 Zs1	geelgrijs	scherp	Opmerkingen: verspoeld.
60 Zs1h1	grijsbruin	geleidelijk	
80 Zs1	bruin	geleidelijk	Bodemhorizont: BC.
100 Zs1	geelbruin	beëindigd	Bodemhorizont: C.

boring 12 RD-X: 173.923 RD-Y: 548.059 Maaiveld: -0,60. Boormethode: edelmanboring.

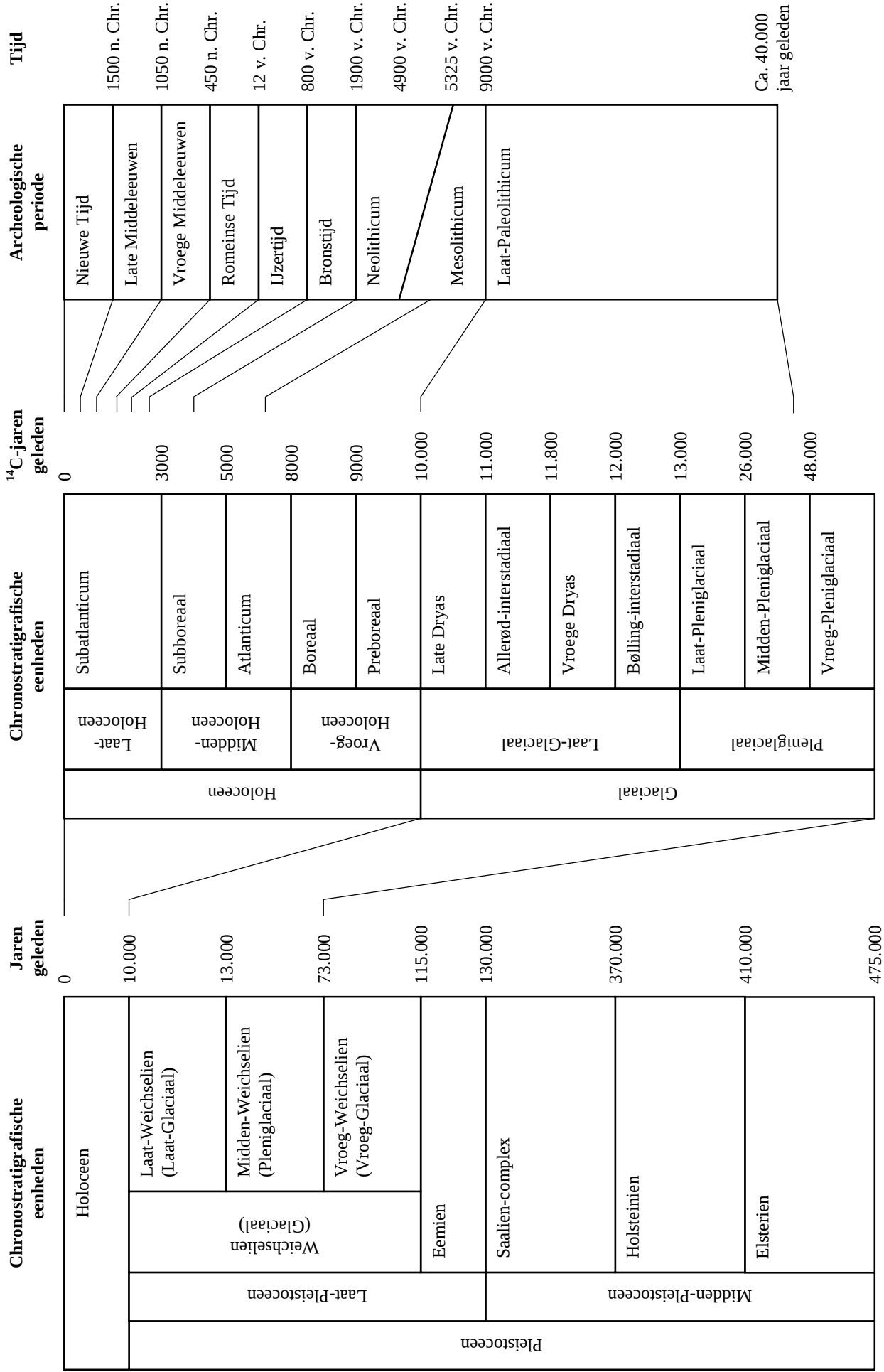
<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
25 Ks2	grijsbruin	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
50 Vkm	donker zwartgrijs	geleidelijk	
65 Vkm	oranjebruin	geleidelijk	
70 Vz1	donker grijs	scherp	
100 Zs1	geel	beëindigd	Bodemhorizont: C.

boring 13 RD-X: 173.878 RD-Y: 548.080 Maaiveld: -0,60. Boormethode: edelmanboring.

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
30 Ks2h1	bruin	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
70 Vkm	donker zwartgrijs	geleidelijk	
90 Vkm	oranjebruin	geleidelijk	
100 Vz1	donker grijs	geleidelijk	
120 Zs1h1	grijsgeel	beëindigd	Bodemhorizont: C.

boring 14 RD-X: 173.832 RD-Y: 548.102 Maaiveld: -0,60. Boormethode: edelmanboring.

<i>diepte lithologie</i>	<i>kleur</i>	<i>grens</i>	
20 Kz1h1	bruin	geleidelijk	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
30 Ks1	grijsbruin	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
70 Vkm	donker zwartgrijs	geleidelijk	
90 Vkm	bruin	scherp	
100 Zs1h1	geelgrijs	geleidelijk	Bodemhorizont: C.
120 Zs1	bruingeel	beëindigd	Bodemhorizont: C.

Bijlage 2. Een overzicht van geologische (chronostratigrafische) en archeologische periodes. Door: A.J. Wullink. Gebaseerd op: Brandt et al. 1992; De Mulder et al. 2003; Berendsen 2004.

Raadsvoorstel

Raadsvergadering	: 21 mei 2014
Commissievergadering	: 7 mei 2014
Agendapunt	: 4
Nummer	: 2014/055
Datum voorstel	: 31 maart 2014
Onderwerp	: Bestemmingsplan Tjerkgaast - De Bolten/De Stikels en Gaestdyk 17
Behandeld door	: A. Flapper
Telefoon en email	: 9207/ a.flapper@defriesemeren.nl
Portefeuillehouder	: F. Veltman
Zaaknummer	: 31766

Voorstel:

1. Het bestemmingsplan Tjerkgaast – De Bolten/De Stikels en Gaestdyk 17 overeenkomstig het bijgevoegde plan (NL.IMRO.1921.BWTJE13PLANTJEBOST-ON1) met bijbehorende verbeelding ongewijzigd vast te stellen;
2. Op grond van het bepaalde in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening geen exploitatieplan vast te stellen gelet op het bepaalde in hoofdstuk 6, paragraaf 6.1 van de plantoelichting.

Samenvatting

VOF De Jong wil het bestaande melkveehouderijbedrijf aan de Gaestdyk 17 te Tjerkgaast graag uitbreiden, maar op de huidige locatie is daarvoor echter geen ruimte. Het bedrijf ligt ingeklemd tussen het Prinses Margrietkanaal en de Gaestdyk. Het melkveehouderijbedrijf wordt verplaatst naar een locatie waar ruimte is om het melkveehouderijbedrijf verder met perspectief en zonder knelpunten te kunnen ontwikkelen. Aan de overkant van de Gaestdyk, aan de rand van het Slotermeer heeft VOF De Jong 14ha in eigendom en 30ha in pacht. Aan de overkant van de Gaestdyk, op de kruising van wegen De Bolten en De Stikels biedt een nieuwe locatie grenzend aan de gronden voldoende mogelijkheden en geen beperkingen voor het oprichten van een nieuw veehouderijbedrijf. Het huidige bestemmingsplan voorziet op deze locatie niet in bouw mogelijkheden voor een nieuw veehouderijbedrijf. Met het bestemmingsplan wordt een nieuw bouwvlak voor het oprichten van het (grondgebonden) agrarisch bedrijf toegekend. Het college van de gemeente Skarsterlân heeft besloten in principe planologische medewerking te verlenen aan het wijzigen van de vigerende bestemming van deze locatie om het oprichten van een nieuw veehouderijbedrijf mogelijk te maken. De bestaande locatie aan de Gaestdyk 17 wordt ingericht als woonperceel en zal conform het ontstane gebruik worden bestemd als "Wonen-voormalige boerderij". Door de verplaatsing van het bedrijf naar de nieuwe locatie en de bestaande locatie aan het agrarische gebruik te onttrekken, neemt het aantal agrarische bedrijven in de gemeente niet toe.

Argumenten

Aanleiding

VOF De Jong wil het bestaande melkveehouderijbedrijf aan de Gaestdyk 17 te Tjerkgaast graag uitbreiden, maar op de huidige locatie is daarvoor echter geen ruimte. Het bedrijf ligt ingeklemd tussen het Prinses Margrietkanaal en de Gaestdyk. Het melkveehouderijbedrijf moet verplaatst worden naar een locatie waar ruimte is om het melkveehouderijbedrijf verder met perspectief en zonder knelpunten te kunnen ontwikkelen. Aan de overkant van de Gaestdyk, aan de rand van het Slotermeer heeft VOF De Jong 14ha in eigendom en 30ha in pacht.

Aan de overkant van de Gaestdyk, op de kruising van wegen De Bolten en De Stikels biedt een nieuwe locatie grenzend aan de gronden voldoende mogelijkheden en geen beperkingen voor het oprichten van een nieuw veehouderijbedrijf.

Het huidige bestemmingsplan voorziet op deze locatie niet in bouwmogelijkheden voor een nieuw veehouderijbedrijf. Met het bestemmingsplan wordt een nieuw bouwvlak voor het oprichten van het (grondgebonden) agrarisch bedrijf toegekend. Het college van de gemeente Skarsterlân heeft besloten in principe planologische medewerking te verlenen aan het wijzigen van de vigerende bestemming van de locatie om het oprichten van een nieuw veehouderijbedrijf mogelijk te maken. De bestaande locatie wordt ingericht als woonperceel en zal conform het ontstane gebruik worden bestemd als "Wonen-voormalige boerderij".

Verzoeker heeft tijdig aangegeven uitvoering te willen geven aan het principebesluit van het college b en w van Skarsterlân om in principe planologische medewerking te verlenen aan het wijzigen van de bestemming van het perceel op de hoek van De Stikels en De Bolten ten behoeve van het verplaatsen van de melkveehouderij op het perceel Gaestdyk 17, zoals aan verzoeker bekend gemaakt bij brief d.d. 16 augustus 2011 (zie bijlage 2). Het uitvoeren van de benodigde onderzoeken is reeds in 2012 opgestart. Het ontwerpbestemmingsplan is een uitwerking van het principebesluit.

Planvorm

De wijzigingsbevoegdheid van het college b en w waar eerder gebruik van kon worden gemaakt op grond van het bestemmingsplan "Buitengebied, gemeente Skarsterlân", zoals ook omschreven in het principebesluit, is gewijzigd in een bestemmingsplan vanwege de vaststelling van de beheersverordening voor onder meer het buitengebied van Skarsterlân op 26 juni 2013. Door het in werking treden van de Beheersverordening Joure, Langweer, Nijehaske, Oudehaske en het Buitengebied vervallen de wijzigingsbevoegdheden uit het bestemmingsplan voor het buitengebied van de gemeente Skarsterlân. Deze beheersverordening regelt in principe dat de regelingen die zijn opgenomen in de geldende bestemmingsplannen van kracht blijven uitgezonderd de wijzigingsbevoegdheden, totdat nieuwe bestemmingsplannen zijn vastgesteld.

Voorwaarden

Bij het toekennen van een nieuw agrarisch bouwvlak moet aan een aantal randvoorwaarden worden voldaan vanuit gemeentelijk (beheersverordening) en provinciaal beleid (Verordening Romte Fryslân):

- Het agrarisch bedrijf kan alleen worden verplaatst indien deze aanwezig is binnen de gemeente;
- het bestaande bedrijf moet aan het agrarische gebruik worden onttrokken; het aantal agrarische bedrijven in de gemeente mag niet toenemen; het agrarisch bedrijf moet landschappelijk worden ingepast;
- aan moet worden getoond dat geen gebruik kan worden gemaakt van een bestaand bouwperceel.

Door het bestemmen van het huidige agrarische bouwperceel aan de Gaestdyk 17 naar een woonbestemming, neemt het aantal agrarische bedrijven in de gemeente niet toe en wordt het bestaande bedrijf aan het agrarisch gebruik onttrokken. Tevens is via de Nije Pleats methode het nieuwe bouwvlak landschappelijk ingepast. De landschappelijke inpassing is als voorwaardelijke verplichting in het bestemmingsplan opgenomen zodat deze ook juridisch-planologisch is ingebed en dus afdwingbaar is. In de directe omgeving van de bij het huidige bedrijf behorende agrarische gronden zijn geen vrijkomende agrarische bouwpercelen waarvan gebruik kan worden gemaakt.

Ter inzage

Vooroverleg ex artikel 3.1.1 Bro (Besluit ruimtelijke ordening) heeft plaatsgevonden met Wetterskip Fryslân en provincie Fryslân. De opmerkingen zijn verwerkt in het ontwerpbestemmingsplan.

De vooraankondiging en het ontwerpbestemmingsplan hebben met bijbehorende stukken met ingang van 24 januari 2014 voor zes weken ter inzage gelegen. Gedurende deze periode kon een ieder mondeling en/of schriftelijk een zienswijze indienen.

Naar aanleiding hiervan zijn geen zienswijzen binnengekomen. Bij mail d.d. 27 januari 2014 heeft de Gasunie gereageerd met de mededeling dat het plan buiten de 1% letaliteitsgrens van de dichtstbijzijnde leiding ligt en dat er geen aanleiding is een reactie te plaatsen.

Bij brief d.d. 3 februari 2014 heeft ook Brandweer Fryslân aangegeven dat ze geen noodzaak zien om bij dit bestemmingsplan opmerkingen te plaatsen.

Beleid- en regelgeving

Wet ruimtelijke ordening, Besluit ruimtelijke ordening en Algemene wet bestuursrecht.

Keuze en effect

Tijdens en na realisering van het verplaatsen van het agrarisch bedrijf en bij afgifte van de benodigde vergunningen zal strikt worden getoetst aan het bestemmingsplan en andere relevante wet- en regelgeving en zal toezicht worden gehouden door de gemeente op overeenkomstig uitvoeren.

Financiën, risico's en beheersmaatregelen

Paragraaf 6.1 van het bestemmingsplan geeft hierover een uiteenzetting. Een exploitatieplan is niet nodig, omdat het verhaal van de grondexploitatie over de in het plan of de vergunning begrepen gronden anderszins verzekerd is. Hiertoe is een planschadeovereenkomst met verzoeker afgesloten. De kosten voor het opstellen van het bestemmingsplan komen voor rekening van verzoeker (bestemmingsplan op verzoek) en de kosten voor het voeren van de planprocedure (leges).

Communicatie

De bekendmaking van de vaststelling van het bestemmingsplan geschiedt binnen twee weken na de vaststelling in de Staatscourant, de lokale kranten, de website en via www.ruimtelijkeplannen.nl.

Na bekendmaking start de periode van zes weken voor het indienen beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Digitaal bijgevoegd / ter inzage liggende stukken

1. Ontwerpbestemmingsplan Tjerkgaast De Bolten/De Stikels en Gaestdyk 17 (ook raadpleegbaar via http://www.ruimtelijkeplannen.nl/web-roo/roo/bestemmingsplannen_p?planidn=NL.IMRO.1921.BWTJE13PLANTJEBOST-ON01)
2. Principebesluit.
3. Getekende planschadeovereenkomst.
4. Concept publicatietekst.
5. Reactie Gasunie d.d. 27-01-2014.
6. Reactie Brandweer d.d. 03-02-2014.

Burgemeester en wethouders van De Friese Meren,

de secretaris,
L. Maarleveld

de burgemeester,
A. Aalberts

2705204

DE FRIESE MEREN

Raadsbesluit

Vergadering : 21 mei 2014
Onderwerp : Bestemmingsplan Tjerkgaast – De Bolten/De Stikels en Gaestdyk 17
Agendapunt : 4
Nummer: : 2014/055

De raad van De Friese Meren

besluit:

1. Het bestemmingsplan Tjerkgaast - de Bolten/De Stikels en Gaestdyk 17 (NL.IMRO.1921.BWTJE13PLANTJEBOST-ON1) overeenkomstig het bijgevoegde plan met bijbehorende verbeelding ongewijzigd vast te stellen;
2. Op grond van het bepaalde in artikel 6.12 van de Wet ruimtelijke ordening geen exploitatieplan vast te stellen gelet op het bepaalde in hoofdstuk 6, paragraaf 6.1 van de plantoelichting.

Aldus besloten door de raad van De Friese Meren in zijn openbare vergadering van
21 mei 2014

de griffier,

H.A. van Dijk-Beekman

de voorzitter,

A. Aalberts

27052014